

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

Onze vogels

33e jaargang no.9, september 1972

NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Dr. Kuiperstr. 10, Breda, telefoon (01600) 3 61 37.
Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, telefoon (010) 26 19 90.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.
2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, telefoon (05760) 1 86 31.
Commissaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, Mepel, telefoon (05220) 5 38 84.
Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: W. Wolthof, Kerkstraat 40, Muntendam, telefoon (05987) 33 40 of 33 25
District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 2, Mollenpolle, Franeker, telefoon (05170) 29 68
District Drente: A. F. Smit, Groningerstraat 169, Assen, telefoon (05920) 1 49 37
District Overijssel: A. M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, Haaksbergen, tel. (05427) 30 06
District Gelderland: D. J. Prinsen, Pater Hafkenscheidstraat 11, Ulft, tel. (08356) 10 71.
District Utrecht: J. G. Harskamp, Pr. Beatrixlaan 25, IJsselstein, tel. 03478-2125.
District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, Vijfhuizen, telefoon (02508) 3 26
District Zuid-Holland: G. C. Goedschalk, Akeleistraat 148, Den Haag, tel. (070) 68 16 70
District Zeeland: J. van de Walle, Churchillweg 4, Hulst, telefoon (01140) 38 16
District Noord-Brabant: J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, telefoon (08860) 29 78
District Limburg: P. J. Dissel, Hemelslei 75, Sittard, telefoon (04490) 65 62

KONTAKTPERSONEN TECHNISCHE KOMMISSIES

W. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer, telefoon (05700) 2 36 48
voor tropen, grasparkieten etc.
H. J. Veerkamp, Lorentzlaan 19a, Schiedam, telefoon (010) 15 63 55
voor kleur- en postuurkanaries.
H. Butter, Amstelstraat 60, Beverwijk, telefoon (02510) 3 36 17
voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, Bergen op Zoom, postbus 74, gironr. 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.
Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden. De contributie bedraagt in dit geval f 17,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.

Binnenland f 13,— per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. Buitenland f 15,— per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT kosten.

België: BFr. 200 per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 1560 74 bij het bestuur der postcheka te Brussel 1.

Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich.

Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra-vinkenclub

Secretaris: B. L. van der Stroom, Mgr. Dr. H. Poelslaan 1, Amstelveen-Bovenkerk.

Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9, Alphen a.d. Rijn, Postgiro 43984 Coöp. Raiffeisenbank Alphen a.d. Rijn t.n.v. N.Z.C.

Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries

Secretaresse: Mevr. M. Th. Paape-van Mourik, Officiersweg 24, Epe Gld.

Contributie f 10,—. Entree f 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden

Secretaris: Th. Gietman, Grootstalselaan 38, Nijmegen.

Penningmeester: J. Landsmeer, Jac. Marisstraat 90, Dordrecht. Postgiro 1580245. Contributie f 12,50 per jaar.

Speciaalclub voor liefhebbers van insecten- en vruchtenetende vogels

Secretaris: H. W. Wareman, Schermerhoek 375, Capelle a.d. IJssel, tel. 010-502766.

Penningmeester: W. Ouwehand, Dahliastraat 40a, Rotterdam 25, giro 2625815 t.n.v. penn. speciaalclub.

Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.

Grasparkietenclubs

Inlichtingen over waar en bij wie u zich kunt melden worden u gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

ONZE VOGELS

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE
BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

Oplage 46.500 ex.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd
op 2 oktober 1972.

REDACTIE

C. E. van Berkel

Chr. Walraven

P. Rijnders

Redactieadres: Postbus 74 - Bergen op Zoom

IN DIT NUMMER

	pag.
Napoleonwevers	388
Examen kaurmeester-kleurkanaries	389
Ornithologische buitenissigheden	390
De dominant witte kleurkanarie	392
Training	395
Allerlei	396
Beplanting in en om de voliére	399
Vlaamse gaai	401
Pietpraat	402
De samenstelling van vogelvoerders (I)	403
Tijlpende rakkers uit Azië	404
De standaard grasparkiet	406
Prinses van Walesparkiet	408
De kleine zwaan	410
Napoleon, het kleine veldheertje	412
Schoonheden uit Californië	413
Mijn kweek met roodoorbuulbuul	415
Kleurvorming en mutaties bij de agaporniden en neophema's	416
Ervaringskrabbels: bruin x zilverbruin	421
Bondsprizen 1972/1973	423
Vraagprogramma	425
Indeling groepen voor tentoonstellingen	426
Tentoonstellingswegwijzer	432

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V.

Kleine annonces, voor afdelingen — leden en abonnees op „Onze Vogels” van zuiver particuliere aard 5 cent per letter met een minimum van f5,— per advertentie. Zie voor verdere voorwaarden onder „Vraag en Aanbod”.

VRAGEN OVER???

KLEURKANARIES AAN: H. J. Veerkamp, Lorentzlaan 19a, Schiedam.

ZANGKANARIES AAN: M. van Woezik, Regentesselaan 378, Den Haag.

GRASPARKIETEN AAN: A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek.

ZEBRAVINKEN, JAP. MEEUWEN EN TROPENBASTAARDEN AAN: D. J. v. d. Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen.

GROTE PARKIETEN EN BASTAARDEN MET KANARIEBLOED AAN: D. A. Duivis, St. Josephstraat 46, Teteringen.

TROPISCHE VOGELS AAN: G. v. d. Watering, St. Theresiastraat 25, Roosendaal.

Uitsluitend brieven met betaald antwoord!

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Ornissa, Tilburg	393
Interchemic, Linne	394
Jan D. Kappelle & Zn., Deventer	394
Benny Stagers, Enter (Ov.)	394
Hulskamp, Alkmaar	394
N.M.I., Lunteren	394
Blankestijn, Veenendaal	396
Sabri Petsupplies, Oosterhout (N.B.)	398
Holley, Delft	400
Veraka, Terheijden (N.B.)	400
Importfilm, Den Haag	400
Roupe van der Voort, Den Haag	400
Céde, Vogelvoerders, Tilburg	400
Harteveld Hoos & Heijermans, Rotterdam	407
A. P. van Gils, Goirle	407
Witte Molen, Meeuwen	414
Bogena, Rotterdam	420
Roupe van der Voort, Den Haag	422
Vic van Heeswijk, Veghel	422
Ditters, Ulft	422
Beaphar, Raalte	422
De Gorkumse Molen, Gorinchem	422
Koens, Den Haag	424
Witte Molen, Meeuwen	441
Koens, Den Haag	444
V.V.R., Rijswijk (Z.H.)	445
Dubriro, Rotterdam	445
Rein v. d. Veen, Goor	447
Animall, Eindhoven	447
Witte Molen, Meeuwen	448

Voorpagina: Napoleonwevers, zie artikel op pagina 388.

Ontwerp en druk: Steens N.V., boekdruk/offset,
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 26 06 40*

Chr. Walraven

Foto: Horst Müller

NAPOLEON-WEVERS

Wevers zijn erg populaire vogels en iedere liefhebber van tropische vogels heeft vroeg of laat wel een of meerdere wevers in zijn volière gehad. Toch zullen dat in de meeste gevallen wel oranjewevers geweest zijn, want deze worden het meeste ingevoerd en de meeste liefhebbers nemen niet eens de moeite om bij de vogelhandelaar om te zien naar een andere weversoort, zij vinden dat de kleurenpracht van de oranjeweaver-man toch niet te overtreffen is. Er zijn echter wel degelijk weverssoorten die de oranjeweaver concurrentie kunnen aandoen en een van hen is de napoleonweaver, die met zijn prachtige volle gele kleur en de fraai contrasterende zwarte verenpartijen niet onderdoet voor de oranjeweaver. Bekijk u de mooie kleurenfoto op de omslag maar eens.

Alvorens iets meer te vertellen over de napoleonweaver, een paar algemene opmerkingen over de wevers als geheel.

De grote populariteit van deze vogels is begrijpelijk, er zijn een aantal punten waardoor ze voor de liefhebber en kweker van zaadetende tropische vogels zeer begerenswaardig zijn om in hun collectie op te nemen.

Een van de belangrijkste punten is wel het kleurrijke verenpakje van de man, hoewel we dan wel moeten bedenken dat dit zg. prachtkleed weer overgaat in een zg. rustkleed, waarbij hij vrijwel dezelfde onopvallende kleu-

ren van de pop krijgt. Deze wisseling van kleur, en dan natuurlijk vooral de metamorfose die de man ondergaat bij de overgang van rustkleed naar prachtkleed is voor iedere liefhebber steeds weer een belevenis.

Een ander punt waarom het zo'n interessante vogels zijn, is hun kunstige nestbouw. Ofschoon wevers niet vaak in volières tot broeden komen, worden wel volop nesten gebouwd, als we ze maar voldoende nestmateriaal geven. Deze nesten zijn vaak ware kunstwerken en steeds weer zullen wij ons er over verbazen hoe het deze vogeltjes lukt om van dat simpele materiaal, zoals uitgeplozen touw en verse grashalmen zulke stevige, fraaie nesten te weven.

Rekenen wij dan nog als positieve punten van de wevers dat de meeste soorten vrij goedkoop zijn, dat ze gemakkelijk te houden zijn en geen bijzondere eisen stellen en dat ze winterhard zijn, zodat we ze in de wintermaanden in de buitenvolière kunnen laten, mits er maar een goed nachthok aanwezig is, dan hebben we het beeld van een bijna ideale volièrevogel. Ja, met opzet schrijven wij „bijna" want de meeste tropenliefhebbers zien toch graag dat de vogels die ze in hun volière hebben vroeg of laat tot broeden komen en dat is iets dat met wevers niet zo eenvoudig ligt. Wij geloven echter dat dit niet altijd aan de wevers ligt, maar voor een deel toch ook

wel aan de kwekers, die er toch eigenlijk maar weinig moeite voor doen om hun wevers aan het broeden te krijgen. Dat dit wel degelijk mogelijk is blijkt het beste uit de artikelen over de geslaagde kweek met oranjewevers die de laatste jaren in „Onze Vogels” verschenen zijn.

Wevers zijn polygaam, d.w.z. dat een man meerdere poppen moet hebben, iets dat maar weinig kwekers doen. Wij moeten hierbij wel opmerken dat ook een enkel koppel wel tot broeden is gekomen. Om zo gunstig mogelijke omstandigheden te scheppen voor de kweek zou men meerdere mannen en een naar verhouding aanmerkelijk groter aantal poppen in een voliëre moeten samenbrengen en deze dan volop van nestmateriaal moeten voorzien. Op de bodem van de voliëre zou gras gezaaid moeten worden.

De man laat het broeden en grootbrengen van de jongen volledig aan de pop over en ziet het alleen als zijn taak om de andere vogels die in de buurt van het nest komen weg te jagen. Voor het grootbrengen van de jongen schijnen in hoofdzaak meelwormen en verse graszaden in aanmerking te komen.

Een uitgebreid afwisselend menu is voor een goede conditie en voor het behoud van de mooie volle kleuren belangrijk. Men kan er

niet mee volstaan om alleen maar een tropisch zaadmengsel te geven. Daarnaast moeten de wevers universeelvoer, indien mogelijk gedroogd insektenvoer, levende insecten, meelwormen, miereëitjes, fruit en vooral verse onkruidzaden hebben.

Tot slot dan nog iets over de napoleonwever, een bijzonder mooie vogel die als hij goed op kleur is niet onderdoet voor de oranjewever. Hij is afkomstig uit West-Afrika, van Senegal tot Angola. Zij worden regelmatig ingevoerd. In het wild leven zij in moerassige gebieden, waar zij zich in hoofdzaak voeden met graszaden en insecten en dit moet dus ook aan de vogels die wij in onze voliëre houden niet onthouden worden. In de broedtijd willen de mannen zich nog wel eens wat opgewonden gedragen — een gedrag dat we van meerdere weversoorten kennen — en dit kan bij de andere vogels wat onrust veroorzaken, zeker in kleine voliëres. Broedresultaten met napoleonwevers zijn reeds meerdere keren behaald. Als men van plan is om wevers aan te schaffen, verdient het zeker aanbeveling eens te overwegen om in plaats van de overal te vinden oranjewever, nu eens napoleonwevers te nemen, zij doen in geen enkel opzicht voor hen onder.

EXAMEN KEURMEESTER-KLEURKANARIES

Dit seizoen zullen de volgende examens worden afgenomen.

A. Volledig examen

Te weten een theoretisch en praktisch gedeelte.

B. **Praktijkexamen** voor diegenen die reeds theoretisch zijn geslaagd.

C. **Theoretisch examen** voor diegenen die menen hiervoor bekwaam te zijn. Bij slagen bestaat de mogelijkheid om in jan./febr. '73 praktijkexamen te doen.

Kandidaten dienen bij hun aanvraag te vermelden:

1. Hoe lang zij aspirant zijn.
2. Bij wie zij op les gaan of les hebben gehad.
3. Hoeveel bijzittingen of keuringen (met data) zij hebben gehad.
4. Tevens dienen zij te vermelden of zij in het bezit zijn van een geldig legitimatiebewijs-aspirantkeurmeester.
5. Kandidaten voor C. theoretisch examen dienen een akkoordverklaring van hun docent te overleggen.

De examens zullen gehouden worden voor groep A en C op 30 sept. a.s. in café-restaurant „De Karseboom”, Groest 78, Hilversum.

Voor groep B en de geslaagden van groep A (theoretisch gedeelte) op 14 okt. a.s. NKV gebouw, Leliestraat 6, Hilversum. Aanvang op beide data 10.50 uur.

Aanmeldingen dienen voor 14 sept. gezonden te worden aan H. J. Veerkamp, Lorentzlaan 19a, Schiedam.

OVERLEDEN

C. Kling	Geldrop
H. F. Grondman	Enter
Hr. Lagerwaard	Amsterdam
H. van Lienden	Glanerbrug
H. J. Schuite	Glanerbrug
B. Ten Have	Glanerbrug
M. Baas	Gouderak
L. Werner	Rheden
W. Voges	Arnhem

KEURMEESTERS

Telefoon: H. A. Vervest, Etten-Leur 01608-4652 (tropen)

ORNITHOLOGISCHE BUITENISSIGHEDEN

Hoewel Appel- en Goudvinken, zij het dan ook in zeer klein aantal, broeden in de bossen bij de Voorst en het Kuinderbos in de Noordoostpolder, zijn ze tot dit broedseizoen nimmer aangetroffen in of nabij de Polderdorpen. Dit jaar hebben in Nagele, „het dorp met de platte daken”, maar liefst drie paartjes Appelvinken gebroed. Helaas is slechts één broedsel uitgevlogen, want één legsel werd verstoord, waarschijnlijk door een Vlaamse gaai en een nest is door het slechte weer „verdronken”. In hetzelfde dorp heeft ook een Goudvink gebroed; er zijn vijf jongen uitgevlogen.

Een landbouwer te Marknesse (Noordoostpolder) vond achter op zijn kavel een dode Blauwe reiger. Uit de lange snavel hing een stuk nylon vissnoer van ongeveer een meter lengte met drie ronde drijvertjes. Kennelijk heeft de vogel een vis, die aan de lijn zat, gegrepen en naar binnen gewerkt. Men heeft getracht de lijn uit de maag te trekken om te kijken of er zich wellicht een vis (of gedeelte ervan) aan bevond, maar dat is niet gelukt, omdat de haak zich in de maagwand had vastgehecht.

De 3e april van dit jaar werd in de buurt van Vollenhove een meeuw gevonden met rond elke poot een ring. De inscripties waren „Moskwa 125.813” en „Moskwa 125.814”. Via het vogeltrekstation zijn deze ringen opgestuurd en uit de ontvangen gegevens blijkt dat de betrokken vogel een stormmeeuw was die op 21 mei 1971 als nestjong is geringd in

het Matsalu reservaat in Estland. In dezelfde week van april werd bij Nagele een vogel dood aangetroffen, eveneens met een ring om één van de poten (Vogelwarte Helgoland 449.792). Het bleek een scholekster te zijn, die op 13 juni 1967 als volwassen vogel is geringd te Wangeroe-West in Oldenburg (West-Duitsland).

Begin augustus werden twee verdronken kuifeendjes aangetroffen in een visnet in het IJsselmeer. De een was geringd met de inscriptie Vogelwarte Sempach Helvetia Z 12054, de andere ring was vrijwel identiek, maar alle letters waren afgesiet: alleen het nummer 437.377 was nog te lezen. De ringen zijn via het Vogeltrekstation te Arnhem doorgestuurd naar Zwitserland en binnen een paar weken was één melding terug: de eend was geringd bij Luzern. De andere ring bleek echter niet afkomstig te zijn uit Zwitserland en vandaar dat men hem doorstuurde naar Vogelwarte Helgoland, Duitsland, maar ook daar was de ring onbekend. Vervolgens ging hij naar Denemarken en nu bleek dat de vogel als éénjarige woerd is geringd op 7 juni 1969 in Denemarken op het eiland Lolland bij de stad Nakshow (54.50 graden Noorderbreedte en 11.10 graden Oosterlengte). Hieruit blijkt overduidelijk hoe belangrijk het is de gevonden ringen op te sturen naar **Het Vogeltrekstation, Kemperbergerweg 11 te Arnhem**. Deze zorgt voor doorzending en de diverse ringstations rusten niet voor ze hebben uitgevonden waar de vogel is geringd.

Via het bondsbureau zijn goede voorfronten verkrijgbaar voor al uw TT-kooien. Prijs op aanvraag.

Hoewel het onderstaande niet bepaald hoort tot de echte 'buitenissigheden', wil ik u toch graag enige bijzonderheden vertellen over waarnemingen in onze onvolprezen Noord-oostpolder.

Zoals u weet moet men de legsels van de bontbekplevier tjes zoeken op de stranden en vlakten met schelpen of steentjes. Toch blijkt dat deze vogels hier niet strikt aan gebonden zijn, want een jaar of tien geleden vond men een nest in een tarweveld op een onbegroeid plekje van slecht enige decimeters. Vorig jaar vond men een vierlegsel in de bieten en de afgelopen zomer kreeg ik een nest onder ogen op een 'rug' in een aardappelveld. De plevier was buitengewoon mak; men heeft de eieren driemaal moeten weghalen en terugleggen in verband met de nodige bewerking met cultivator, eg en pootmachine. De vogel keerde prompt terug op de eitjes, iets wat overigens ook gold voor een in de nabijheid broedende Kievit.

Het is nu ongeveer een jaar of vier, vijf geleden dat het eerste broedgeval in de Noord-oostpolder werd geconstateerd van een appelvink en wel in het Voorsterbos. Men ontdekte tijdens het snoeien van een beuk een nest met twee jongen. Helaas lieten de oude vogels, door de verandering van de omgeving, hun kroost in de steek. Toen men bij het nest ging kijken was al een van de kindertjes wijlen en men besloot jong nummer twee mee te nemen. Hoewel het opkweken met de hand geen sinecure is, lukte het ditmaal wonderwel en nog altijd is het appelvinkje in blakende welstand! Dinsdag 18 april vond men het nest van een appelvink bij Nagele en later nóg eens twee. Helaas is er slechts één broedsel uitgevlogen, want één legsel werd geruïneerd door een Vlaamse gaai, een ander 'verdronk' door de enorme regenval, maar uit het 'geslaagde' nest vlogen vier jongen uit. Nu maar afwachten of ze volgend jaar terugkomen.

Ook heeft dit jaar voor het eerst in de buurt van Nagele een goudvink met succes gebreed.

Enige tijd geleden werd ik gebeld door een fruitkweker uit Kraggenburg, dat een vogel, ongeveer zo groot als een merel, zich had doodgevlogen tegen een van de ramen van een schuur. Zij konden de vogel, die bruinachtig was getint maar met op de rug allerlei 'papegaaiachtige' kleurtjes, niet thuis brengen. Op mijn vraag, hoe de snavel er uit zag, kreeg ik te horen dat deze krom was. Mijn eerste gedachte was: een parkiet of een dwergpapegaaï, maar niettemin besloten mijn vrouw en ik toch een kijkje te gaan nemen. Wie schetst onze verbazing toen we een prachtig exemplaar te zien kregen van een mannelijke kruisbek! De vogel was donker

steenrood met nog veel donkerder vleugels en staart, het laatste lichaamsdeel duidelijk gevorkt. Opvallend was vooral de snavel: de punten staan namelijk gekruist. Deze vogels leven hoofdzakelijk van denne- en sparrezaden en een dergelijke snavel is uiteraard een zeer geschikt instrument om dit voedsel te voorschijn te peuteren. Hun woonoorden strekken zich dan ook uit over die gebieden van Europa, waar zich naaldbossen bevinden. Voorts komen ze nog voor in Azië en Noord-Amerika. Is er nu een tekort aan sparrezaden, bijvoorbeeld in Scandinavië, dan gaan de vogels zich verplaatsen en vinden de zogenaamde invasies plaats, waarbij ook ons land wel wordt bezocht. Elk jaar wordt een aantal kruisbekken binnen onze grenzen gezien, maar grote invasies vonden plaats in 1909-1911, 1927, 1929, 1930, 1935, 1942, 1953 en 1963.

Zo'n invasie vangt doorgaans aan in juni, bereikt in juli en augustus zijn hoogtepunt en neemt af in de loop van de herfst. Soms blijven troepjes zwerven tot in april. Wellicht zijn meer exemplaren binnen onze grenzen gesignaleerd, want ik kreeg een berichtje uit Vlieder (Dr.), dat er een aantal was en 30 juli vonden twee jongens een dode kruisbek bij Schokkerhaven. Kruisbekken hebben, voorzover ik weet althans, driemaal in ons land gebreed; één keer in 1943 bij Bilthoven en twee keer in 1967 op de Hoge Veluwe.

In Emmeloord kwam geruime tijd geleden een poes een woning binnendraven met een grasparkiet in de bek. De vogel werd bevrijd en mankeerde niets. Het was een pop, die in een kooi werd gezet en daar later gezelschap kreeg van een mannetje. Ze kregen een berkeblok, dat werd geaccepteerd en op het ogenblik heeft het stelletje vier jongen. Ma parkiet heeft dus werkelijk oog in oog gestaan met de dood!

DE DOMINANT WITTE KLEURKANARIE

L. Roos

In feite is een dominant witte kanarie een kleurloze vogel; het produkt van de werking van één of andere factor, die **belet** (houd dit vooral in gedachte, hier wil ik nl. op doorgaan), dus **die belet** dat de kleur welke op de achtergrond aanwezig is, op kan treden. Echter niet ten volle; er is wat aanslag van carotinoïde in vleugels en of staartpennen, soms ook in de schouderveren of aan de kop (in de nek).

Het dodelijk zijn bij dubbel voorkomen van dominant wit, is dat nu echt waar? Is dat al eens wetenschappelijk vastgesteld, of is dit begrip in de praktijk zo gegroeid? Ik wil hier een feit tegenover stellen dat misschien erg ongeloofwaardig klinkt, maar ik heb het nagevraagd en de mensen die het betreft, bezweren dat het waar is. In Dordrecht is

Dominant wit

Zilver isabelpastel

een kweker die dom. wit x dom. wit kweekt en voldoende jongen op stok krijgt en nu komt het: **alle jongen zijn wit!**

En niet van één jaar, nee al vier jaar achter elkaar en dat is nog lang niet alles, hij heeft de vogels overgenomen van een oudere kweker in diezelfde vereniging en die had deze kweek zo al vijftien jaar gedaan.

Steeds dom. wit x dom. wit, met als uitkomst: alle jongen wit, dit dan na verloop van enkele jaren. De koppeling blijft steeds in familieverband volgens een bepaalde methode van lijnenteelt.

En de vogels vertonen toch aanslag van carotinoïde, sommige zelfs nog heel wat ook. Er is geen ivoor bij gebruikt, waardoor het effect zou kunnen ontstaan dat de heer Veerkamp beschrijft in „Onze Vogels“ van dec. 1970 over „De Witten“.

Hoe moet men dit nu verklaren? Wanneer dubbel dom. wit nu werkelijk dodelijk is dan had deze stam vogels na negentien jaar toch niet meer bestaan?

En waardoor komt het dan dat alle jongen wit zijn? De feiten kennende geloof ik niet zo erg in de dodelijkheid van dubbel dom. wit of dubbel dom. zilver, temeer daar ik in de loop der jaren diverse malen dom. zilver x dom. zilver (dus pigmentvogels) aan elkaar heb laten paren zonder dat ik geconsta-

teerd heb dat er minder jongen, dan normaal verwacht mag worden, op stok kwamen.

Ik heb ook een zilver-isabelpastel pop gehad, gekweekt uit zilver x zilver, die steeds allemaal zilver jongen gaf ongeacht de (uiteraard wel pigment) kleur van de partner. Bij gebruik van zilver man ook voldoende jongen, acht stuks in twee ronden, lijkt me wel voldoende.

En toch had deze pop ook nog minimale aanslag. Ik kon dus waarnemen dat onder dat wit (of zilver) carotinoïde aanwezig was. Een toeval dat alle jongen steeds zilver waren? Volgens mij niet, ik geloof dat er dubbel zilver aanwezig was.

Tot welke conclusie kan men met vorengenoemde feiten komen?

Kan het deze zijn:

Ten eerste veronderstel ik dat er geen intensief factor in deze stam vogels aanwezig is, daar schuilt naar mijn ervaringen nl. wel gevaar in, temeer daar intensief bij de witte kanarie niet altijd met zekerheid is vast te stellen.

Ten tweede: dubbel dom. wit behoeft niet per sé dodelijk te zijn en dom. witte kanaries kunnen in hun kleur dan bestaan uit: dom. wit (belet carotinoïde) + dom. wit (belet carotinoïde); over dat „belet carotinoïde“ straks meer.

Dus wel tweemaal dominant wit.

En de kweek met dergelijke vogels kan dan alleen maar witte jongen opleveren en deze kunnen ook nog aanslag vertonen, gesteld dan dat dominant wit „belet carotinoïde“ zou zijn.

Dominant wit zie ik dan als een op een bepaalde wijze gemuteerd carotinoïde, waarbij het carotinoïde belet wordt om op te treden, maar niet volledig onderdrukt, waarbij de kleurstof dus op de achtergrond aanwezig blijft en zich bij de vogels op bepaalde plaatsen nog kan vertonen. Bij een goed micro-

scopisch onderzoek zou dan moeten blijken dat in elke veer nog kleurstof aanwezig is.

In plaats van wat gebruikelijk is om te spreken van Carotinoïde Beletter=CB, zou ik hier de zaak om willen draaien en spreken van „Belet Carotinoïde“ voor dom. wit. Als symbool zou kunnen gelden BC. Ik zie dit als één onverbreekelijk geheel: dominant wit is een bepaalde gemuteerde vorm van carotinoïde.

Volgens mij behoort in deze factor de Beletter (mutatie) bij het carotinoïde want dat is gemuteerd, dat wordt belet om op te treden. Een dubbel dominant witte zou dan in feite zijn: een vogel met tweemaal Belet Caroti-

noïde, dus $\frac{BC}{BC}$. En gezien dat ik aanneem

dat en de Beletter en het belette Carotinoïde onverbreekelijk bij elkaar behoren, dat deze gekoppelde factoren wit doen verschijnen en tweemaal in de vogel aanwezig zijn, kan zo'n vogel alleen maar witte jongen geven. In de F1 generatie zou, zelfs bij gebruik van welke vetstofkleurige partner dan ook, elk jong wit moeten zijn. Dit zou dan kunnen verklaren waarom bij genoemde kweker altijd alle jongen wit zijn. De oudervogels zijn door de selectie in het begin van de opbouw van deze stam allemaal dubbel dominant wit geworden. Dan zou dubbel dominant wit niet dodelijk behoeven te zijn. De aanslag in deze vogels zou dan kunnen bewijzen dat er wel degelijk een vorm van carotinoïde aanwezig is, maar dit kan niet loskomen van z'n beletter.

De beletter op zijn beurt is niet sterk genoeg om het carotinoïde geheel te onderdrukken.

Zijn er lezers die een dergelijk feit, als hiervoor omschreven, kennen uit ervaring of in hun kennissenkring? Laten zij dit dan ook eens bekend maken, misschien is er dan meer inzicht te verkrijgen in het juiste gedrag van de dominant wit factor.

ORNISA

Fabriekstraat 6 - Tilburg (Centrum)

WEET U dat wij ook ZATERDAGS en ZONDAGVOORMIDDAG geopend zijn?

Wij kopen: alle soorten Australische Prachtvinken, Parkieten, kanaries enz. enz.

Tel: 013 - 42 22 93 - 42 25 04

NEOFLEX E-3-X

gen frisse insectendodende en ontsmettende latexverf voor uw volières en hokken.

NEOFLEX E-3-X

voorkomt en bestrijdt ± 4 jaar lang alle insectenplagen van o.a. mug en bloedluis en ziektes zoals o.a. pokken, coccidiosis en longziektes. Hierdoor geen vogelsterfte. Spuilmiddelen overbodig.

Vraag uw winkelier dit fantastische produkt te bestellen bij:

Handelonderneming "INTERCHEMIC"
Rijksweg 25a - Linne - Telefoon 04746 - 2386

BRENG UW VOGELS IN TOPCONDITIE

(prijswinnaars op de T.T.) met
KAPPELLE's KRACHTVOER "K.K."

Dit speciaal uitgebalanceerde voer bevat alles wat ze nodig hebben en Uw vogels eten het graag.
KRACHTVOER "K.K." is ook verkrijgbaar in een samenstelling met

zuiver plantaardig caroteen

Levering via de erkende handel. Op elk pak punten voor gratis ereprijzen of contant geld. Vraagt monsters en folders bij:

Fa. JAN D. KAPPELLE & Zn.
Deventer - Postbus 2 - tel. (05700) 13927

Wij hebben regelmatig voorradig duizenden tropische vogels
Pracht vinken - Parkieten
Duiven - Kanaries - Papegaaien
Grote Parkieten

Wij importeren „Quiko“, spec. Opfok en Conditievoer voor alle vogels!

Vogelhandel „BENNY SLAGERS“
Dorpsstraat 79 - Enter (Ov.)
Telef. 05478 - 682
's Zondags tot 2 uur.

CORICID

een uitstekend middel bij alle infectieziekten, maag- en darmstoornissen, reutel, hoesten, niezen, dikzitten en moeilijke ademhaling.

beaphar
RAALTE HOLLAND

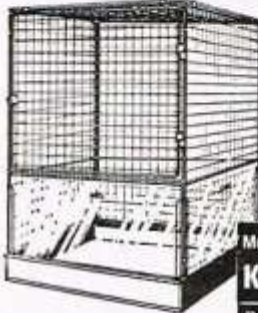

NIEUW!

PARADISO - KOMECO ZELFBOUW VOLIERES

Geheel metalen zelfbouw kamervolières van genormaliseerde elementen. Steeds uit te breiden en onder te verdelen. Twee standaard-uitvoeringen met on-eindig veel combinatiemogelijkheden. Het past altijd! Gegarandeerd!

PARADISO-KOMECO VOLIÈRE geen kool, maar een echte vogelwoning!

Roestvrij, morsvrij, en hygiënisch. Waterdichte schuiflade. Gemakkelijk toegankelijk, veilig af te sluiten. Geen zichtbelemmering!

Montage? Het werk van een ogenblik. Geen gereedschappen nodig!

Stuur de BON of schrijf een briefkaart aan:

Metaalwarenfabriek Hulskamp N.V.

KOMECO - DIVISION

POSTBUS 52 14 ALKMAAR

BON Zend mij Uw rijk geïllustreerde prospectus met technische beschrijving en prijzlijst van de

PARADISO-KOMECO ZELFBOUW VOLIERES

Naam:

Adres:

Plaats:

Deze combinatie van Vitamine B, mineralen en spoorelementen verbetert enorm de algemene conditie van al uw vogels. Betere broeduitkomsten, snelle en mooie bevedering, vooral na de rui. Voorkomt nervositeit, veren pikken en bloedarmoede. Bevordert de zang van alle zangvogels. Ook ideaal voor postduiven.

Verpakkingen f 1,30, f 3,10 en f 11,05 bij uw dierspeciaalzaak. Gratis PYM-folder; N.M.I. - afd. OV, postbus 40. Lunteren.

TRAINING

W. A. Tolman

Het handwoordenboek van Koenen geeft voor het woord „trainen” de volgende omschrijving: oefenen, harden voor wedstrijden naar vaste leefregels.

Wanneer u denkt, dat deze begrippen niet van toepassing zijn op onze vogelliefhebberij, komt u bedrogen uit, en zult u op wedstrijden niet of nauwelijks in de prijzen vallen.

Gelukkig gaat het overgrote deel van de liefhebbers wel degelijk trainen met hun vogels. Met onze tentoonstellingen in het verschiet lijkt het mij nuttig, vooral voor beginnende liefhebbers, de gehele training van een vogel nog eens puntsgewijze de revue te laten passeren. Hierbij moeten we er van uitgaan, dat een keurmeester eerst het **mooie** in een vogel gaat zien en pas daarna gaat letten op de eventuele tekortkomingen.

Nu is het in de praktijk vaak zo, dat een bestlist mooie vogel toch nog één of twee „strafpunten” op het keurbriefje krijgt, want ondanks het mooie waren er nog kleine storingen. En dit is vaak niet de schuld van de vogel (en ook niet van de keurmeester!) maar wel van de inzender zelf.

Wanneer u dit als een beschuldiging opvat, geef ik u de raad onderstaande punten eens door te lezen. Mogelijk komt u dan tot de ontdekking, dat uw voorbereiding toch niet optimaal kan worden genoemd.

1e. Het begin van de tentoonstelling ligt ongeveer zes weken voor de datum van keuring. U gaat dan namelijk al bepalen welke vogels aan het grote evenement zullen deelnemen.

2e. De uitgezochte vogels gaat u zoveel mogelijk ieder apart opkooien, waarbij de kans op beschadiging in de kooi zo klein mogelijk moet zijn. Dus in een kooi met tralies en zonder slaapnest!

3e. Alle uitgezochte vogels neemt u nog even stuk voor stuk in de hand, waarbij u controleert, of er geen staart- of vleugelpennen beschadigd zijn. Eventuele gebroken pennen worden uitgetrokken. De nieuwe veer groeit in de resterende weken voor de tentoonstelling nog naar de volle lengte.

4e. Wanneer u de vogels aldus hebt opgekooid, gaat u iedere dag zelf even voor keurmeester spelen. Ik bedoel hiermee: laat de vogel wennen aan de gang van zaken tijdens de keuring. Breng uw gezicht dagelijks even vlak voor de kooi en ga wat met de vogel „stoeien” door hem telkens van de ene zitstok op de

andere te laten springen. U kunt dit bereiken door — evenals de keurmeester — met een balpen of iets dergelijks tussen de tralies te peuteren.

U zult eens zien, hoe gauw uw vogels op deze wijze hun schuwheid verliezen.

5e. Tijdens het opkooien verstrekt u bij voorkeur geen badwater, doch u geeft de vogels dagelijks een verplichte douche. Dit doet u door middel van een bloemenspuit welke met water — op kamertemperatuur — wordt gevuld. De vogel mag daarmee gerust kletsnat worden gespoten.

Door dit geregelde bad verkrijgt de vogel een zeer goede conditie.

6e. Enige dagen vóór de keuring gaan we nog even na, of de keurmeester bij onze favorieten geen foutjes meer zal kunnen aanrekenen. We komen dan vaak tot de ontdekking, dat veel vogels toch nog kleine schoonheidsfoutjes bezitten. Deze zijn echter te bestrijden met eenvoudige hulpmiddelen!

Voor de echte „make up” van de vogel gebruiken we de volgende hulpmiddelen:

- a. een nagelknippertje
- b. een zakmesje
- c. een pincetje
- d. een kleine hoeveelheid olie (plantaardig) of margarine.

Met het **nagelknippertje** — de naam zegt het al — brengen we de nagels van de vogel op juiste lengte. Veel vogels (nonnen, rietvinken, enz.) hebben vaak te lange nagels doordat deze in gevangenschap aan minder slijtage onderhevig zijn dan in de vrije natuur.

Een ander euvel van veel vogels is een te ruwe snavel. Hier treden wij tegen op met het **zakmesje** en de **olie**. Met het zakmesje gaan we heel voorzichtig de ruwe snavel „afkrabben”, door op deze manier de losse schilfertjes van de snavel te verwijderen. Hierbij komen we niet te veel in de buurt van de neusgaatjes, want daar is de hoornlaag van de snavel erg dun.

Nadat de snavel met het mesje is bewerkt, wrijven we de snavel voorzichtig in met wat olie. Een beetje margarine voldoet ook uitstekend. De pootjes worden ook even ingewreven.

Op deze manier krijgt u nooit opmerkingen op uw keurbriefjes over een ruwe snavel of ruwe pootjes.

Met het **pincetje** verwijderen we kleine sto-

ringen in het veerpatroon. Van de parkietenliefhebbers weten we, dat deze met dit hulpmiddel de keelstippen bijwerken.

Het pincetje bewijst ons ook een uitstekende dienst tegen de zo gevreesde ruipuntjes. Wanneer het aantal ruipuntjes niet te groot is, kunnen we deze vóór de keuring geheel wegwerken, zonder deze er uit te trekken! Ieder ruipuntje is in feite een jong veertje, omsloten door een hard hoornlaagje. We helpen het jonge veertje naar buiten te treden door met het pincetje op het hoornlaagje te knijpen. U zult eens zien, hoe mooi het nieuwe veertje te voorschijn komt! Wij mogen de make up van de vogel niet te ver doorvoeren en beslissen geen ongeoorloofde middelen gebruiken, zoals verf, schoensmeer, o.i.d.

Als laatste punt wil ik even wijzen op het **uitvangen** van de vogel en het **vervoer** naar de tentoonstellingszaal.

Bij het uitvangen gebeuren nog vaak ongelukjes wanneer de vogel niet in één keer goed wordt vastgepakt. Het gevolg is haast altijd,

dat één of meerdere staartpennen het contact met het vogellichaam verliezen. Iedere liefhebber heeft wel eens meegemaakt, dat een van zijn „toppers“ op deze wijze wordt gedegradeerd tot „middenmoter“.

Laat bij het uitvangen als stelregel gelden: niet goed vast, onmiddellijk weer loslaten. Mogelijk slaagt de volgende greep beter.

Het **vervoer** moet ook zodanig zijn, dat de kans op beschadiging van de vogel zo gering mogelijk is. Daarom geef ik zelf altijd de voorkeur aan de bekende kartonnen vogeldoosjes, waarin iedere vogel apart wordt vervoerd. Door aan de buitenkant op het doosje te schrijven, welke vogel in welk doosje zit, kan men de vogel vanuit het doosje rechtstreeks in de juiste tentoonstellingskooi laten overvliegen.

U ziet wel, dat er nogal wat vastzit aan deelname aan een tentoonstelling. Maar getroost u zich eens de moeite. Het succes, waar u misschien al jaren naar hunkert, kan dan niet uitblijven. Veel succes!

Bird specialist

Vrijblijvend kunnen wij u aanbieden alle soorten kanaries, Australische prachtvinken, Afrikaanse vinken, Zuidamerikaanse vinken, alle soorten parkietachtigen, diverse soorten toucans, siereendjes, kwartels, flamingo's, zwanen, papegaaien, ara's, enz. enz. Steeds duizenden vogels in voorraad.

Wij vragen te koop: alle soorten sier- en watervogels.

BLANKESTIJN'S VOGELHANDEL

Dahliastraat 39 - Veenendaal - Telefoon 08385 - 12367

ALLERLEI

ALLEEN RUSTIGE ACTIE KAN ONS REDDEN

Het julinummer van „Onze Vogels“ bevatte een tweetal artikelen die tezamen mij ertoe brengen mijn gedachten eens op papier te zetten.

De bedoelde artikelen zijn „Onrust“ door C. E. van Berkel en „Vogelbos Het Kruis“ door M. van Hout.

Begin ik met het verhaal van de heer Van Berkel, dan geloof ik inderdaad dat onze hobby er niet zo best voorstaat. Ongeacht hoe de toestand bijv. in Afrika is, blijft het feit dat we uitheemse vogels in zekere zin „consumeren“.

Bij inheemse vogels is ons dat al onmogelijk gemaakt, maar velen van ons vullen zo af en toe hun collectie aan met geïmporteerde vogels, zoals we onze koppen en schotels aanvullen. Er zijn er een paar dood, ze waren toch wel mooi, dus kopen we er nog maar weer een paar.

Ook het kooitje in de kamer met een paar tropen zal eens verleden tijd gaan worden. Sorry voor onze jonge en oude flatbewoners, maar dit toekomstige feit is nu al te voorspellen. We zullen zuiniger met onze natuurlijke hulpbronnen moeten worden en dieren behoren ook daartoe. Ieder dier dat we aan de natuur onttrekken ontnemen we de kans zijn natuurlijke taak te volbrengen, zoals insektenverdelging, zaadverspreiding of prooidier zijn voor andere.

Vanzelfsprekend zijn de vogelliefhebbers niet de GROTE schuldigen hieraan en dienen we allemaal (ook de niet-vogelliefhebbers) eensgezind de strijd aan te binden tegen overbevolking, insecticiden, gevaarlijk of onvernietigbaar afval en andere milieu-bedervende factoren die een veel grotere schade aanrichten in de natuur, zowel hier als elders. Maar met alleen het constateren van feiten en de negatieve houding van alles dan maar te verbieden komen we er niet.

We zullen iets positiefs er tegenover moeten stellen. Als een positief soort actie beschrijft bijv. de heer Van Hout hoe men in Oirschot in het klein gedaan heeft wat door andere verenigingen op andere plaatsen ook al in het groot is gedaan. Maar op pag. 301 schrijft de heer Van Hout „Verder hebben we nog ergens aan gedacht, nl. waar nu de wildzangvogels naar toe kunnen die u te veel heb!” en ik vraag mij af of in deze opmerking niet een basis ligt voor een omschakeling van onze gedachtengang: **moeten wij vogels houden voor onze liefhebberij of moeten wij onze liefhebberij richten op het aanvullen van het teruglopende vrijlevende vogelbestand tot betere tijden zijn aangebroken?**

Ligt hier niet een taak voor de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers om deze laatste zienswijze te gaan stimuleren en om in samenwerking met andere natuurbeschermende organisaties en CRM en een aantal serieuze liefhebbers, eventueel onder controle van onze bond, een nieuwe koers te gaan varen? Overigens is er nog een taak voor vogelliefhebbers mogelijk, die ik zou willen noemen „het vogelziekenhuis”, dus de verzorging van zieke en gewonde vogels. Zo'n 8 jaar geleden ben ik hier zelf aan begonnen in samenwerking met de plaatselijke afdeling van de Dierenbescherming en ik heb sedertdien (volkomen legaal) al heel wat zeldzame vogels met gebroken poten en dergelijke, soms grote, soms kleine mankementen, na „reparatie” de vrijheid kunnen hergeven. Ook betreffende de tropische vogels zal, dacht ik, een heroriëntatie nodig zijn, al liggen hier de zaken anders. Zoals de heer Van Berkel al vreest zal ook hier de natuur als leverancier wel wegvalen en zullen we volledig aangewezen zijn op eigen kweek. Hierbij zal wel specialisatie nodig zijn want zelfs erg goedkope vogels zullen wij eens zelf moeten kweken, misschien wel om ze daarna terug te zenden naar het land waar ze eens volop in vrijheid hebben geleefd. Met andere dieren is dat in het verleden al meer gebeurd!

Als slot zou ik daarom willen zeggen: „We hebben een grote goed georganiseerde bond en we hebben een groot aantal goed geoutleerde liefhebbers, dus moet het mogelijk zijn

ons aan te passen aan de zich wijzigende omstandigheden. De nu nog veel grote vogels, kunnen nog veel meer kleintjes maken, zodat er later nog vele grote vogels over zullen zijn”. (Vrij naar een bekend gezegde).

W. J. Dijkshoorn
Zeist.

VOGELBOS HET KRUIS

De reacties op het artikel in het julinummer zijn zonder meer overweldigend geweest. Vele verenigingen en individuele vogelliefhebbers willen onze aktie steunen. Wij zijn daar erg blij mee en hoe meer wij ontvangen hoe meer er gedaan kan worden. De mogelijkheid bestaat dat ook u bijv. een boompje laat planten of een nestkast laat ophangen. Dit kan, graag zelfs, voor een minimum bijdrage van f 2,50. Ook grotere bijdragen, bestemd voor voedselaankoop etc. zijn van harte welkom. U kunt uw bijdrage storten op rekening 13 8803-854 Boerenleenbank te Oirschot t.n.v. Vogelvereniging „De Woudgalm” te Oirschot. Onze oprechte dank.

M. van Hout
Oirschot.

NOORD NEDERLANDSE GRASPARKIETEN-CLUB

Op 30 juni is in Groningen opgericht een speciaalclub voor grasparkietkwekers in de districten Groningen, Friesland en Drente. Gestart werd met 31 leden.

Voorzitter: F. Beswerda, Simonszand 80, Delfzijl, tel. 05961-5129

Secretaris: E. Fokkens, Hoofdweg 115, Westerlee, tel. 05970-5155

Penningmeester: W. Sijsma, Grindweg 29a, Wolvega, tel. 05610-2844.

Besloten werd dit jaar een clubtentoonstelling te organiseren welke ondergebracht zal worden bij een nationale TT in een van de drie noordelijke districten. Op deze TT zal tevens de promotie/degradatieregeling worden toegepast.

Alle grasparkietliefhebbers in genoemde drie districten willen we hierbij nogmaals aanspreken zich op te geven als lid bij een van bovengenoemde bestuursleden waar ze tevens alle informatie kunnen verkrijgen. De kontributie bedraagt slechts f 5,— per lid per jaar, zodat dit voor niemand een bezwaar kan zijn.

DENKT U AAN EEN TIJDIGE INLEVERING VAN HET RINGENBESTELFORMULIERTJE BIJ UW RINGENCOMMISSARIS ALSMEDE AAN DE BESTELLING VOOR UW KALENDER 1973.

De Repper-stokjes zijn hun opmars begonnen!

Ook VOLIÈREHOUDERS hebben daar belang bij.

Reppers helpen afdoende bij het beschermen van uw volière tegen katten- en hondenoverlast.

Plaats de repper-stokjes bij uw volière op een onderlinge afstand van 50 cm.

De voor katten en honden onaangename geur houdt hen op eerbiedige afstand.

Ook voor de bescherming van duivehokken, bloemperken, tuinen, schuren, gevels, heggen, jonge aanplant, vijvers enz.

Reppers zijn onopvallend, waterafstotend, niet giftig voor mens en dier en hebben een langdurige werking, ook tegen hazen en konijnen.

Eén verpakking bevat 6 Reppers, luchtdicht verpakt.
Gefabriceerd door:

sabri petsupplies

postbus 155, Oosterhout NB

folders worden op aanvraag gratis toegestuurd

verkrijgbaar bij de dierenspeciaalzaak en tuincentra.

BEPLANTING IN EN OM DE VOLIERE

CHAENOMELES (DWERGKWEE)

Een bijzonder sterke dicht vertakte struik, waarin de vogels zich goed kunnen verschuilen is de Chaenomeles met zijn gedoornde takken. Hierin zijn vormen die haast kruipend dicht over de grond groeien en meer opgaande vormen.

De dwergkwee is goed winterhard, heeft een ovaal meestal donkergroen blad en er zijn variëteiten die prachtig bloeien.

Belangrijk is het om soorten te kiezen die bloeien voordat het blad uitloopt omdat de bloem in de andere gevallen door het blad wordt verborgen. Na de bloei verschijnen er groenachtige appetjes die lang aan de struik kunnen blijven zitten.

Goede platgroeiende variëteiten zijn: Chaenomeles Simonii met grote karmijn-rode bloemen en de Chaenomeles japonica Sargentii met kleinere oranje-rose bloemen. Iets hoger worden de Chaenomeles Elly Mossel en Nicoline met prachtig rode bloemen. Tot 1½ meter hoog kunnen worden Chaenomeles Brilliant, karmijn, Enchantress, zalmrose. Een hoog wordende cultuurvariëteit met helderwitte bloemen is de Chaenomeles Nivails. H. Veldhoen, Onze Eigen Tuin, Amstel 157, Amsterdam.

Voor alle soorten vogels

VERKORT DE RIJ-TIJD
BEVordert DE BROEDRESULTATEN
VERHOOGT HET WEERSTANDSVERMÖGEN
MENGELT DE VOGELS HUN ZANG EN
VEDERPRACHT

EEN HOLLEY PRODUCT - POSTBUS 126 - DELFT

VERKRIJGBAAR IN ALLE

dieren - speciaalzaken

"VERAKA"

Specialiteit in tentoonstellingskooien voor
pelsdieren, pluimvee en vogels - Voor-
fronten in alle maten - Tevens opvouw-
bare kooien voor honden, katten, duiven,
papegaaien etc.

Bondskooien - Hooiruiven - Voerbakjes

Alles gepuntlast - 100% service.

"VERAKA"

Markstraat 17 - Telefoon 01693-1448
Terheijden N.Br.

AVITRAN

beaphar

RAALTE HOLLAND

vitamine AD3, voor alle vogels,
in water oplosbaar, voorkomt
ontwikkelingsstoornissen en
verhoogt het weerstandsver-
mogen tegen infectieziekten.

VERENIGINGSBESTUREN

Indien u de leden een bijzondere avond
wilt bereiden, organiseert dan enige
voorstellingen van onze natuur- en die-
renfilms.

Vraagt
onze
korte
Inhouds-
beschrij-
vingen.
Telefoon
(070)
85 16 56

Importfilm - Pahudstraat 151 - Den Haag

404

Een volkomen veilig en
gifvrij insecticide.

Doodt feilloos alle insecten
in huizen, hokken,
kooien, manden etc.

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

NIEUW

insectenvoer ^{geel} ^{groen}
honingvoer grof
briljant-honing
universeelvoer populair
briljant droog
briljant vet • universeelvoer

Cédé VOGELVOEDERS

TILBURG - LANGESTRAAT 104 - TEL.: 04250-23156

Ussel

De

VLAAMSE GAAI

In het bos valt meer te zien en te horen dan menigeen zal denken. Op zo'n wandeling zal uw aanwezigheid ongetwijfeld worden opgemerkt door een der fraaiste nestplunderaars, De Vlaamse Gaai. Zijn schelle, krijssende schreeuw klinkt dan tussen de bomen en biedt eigenlijk weinig overeenkomst met zijn, welbekend, kleurrijk verenpak.

Eigenlijk komt dit lid van de kraaiachtigen plaatselijk in ontstellend aantal voor. Op een zwerftochtje ontdekte ik niet minder dan twintig exemplaren, hetgeen gezien de grootte van het gebied wel wat al te veel van het goede was. Alhoewel zijn aanwezigheid uiterst decoratief voor het bos is, zie ik hem liever niet zo veelvuldig daar dit voor de kleine vogels een ramp mag heten. Hij is dan ook een van de gevaarlijkste vijanden van onze zangvogels.

Schreeuwend van boom tot boom, van struik tot struik zwerfend overrompelt hij de nesten, slurpt de eieren uit en verslindt de al dan niet weerloze jongen met huid en haar. Versierd met vederpluim en epauletten is hij een van onze mooiste, zo niet de mooiste, der rovende bosschavuiten. Daarbij heeft hij een uiterst scherp waarnemingsvermogen en is zeer sluw van aard. Moet hij bv. een boomloze plek in een bos oversteken, dan doet hij dit zelden rechtstreeks maar veelal van struik tot struik vliegend.

In ons land is hij letterlijk overal te vinden waar maar bossen zijn, zelfs parken en grote tuinen neemt hij voor lief als er maar iets te roven valt. Hij is wat men noemt een rasechte standvogel, zodat men hem het gehele jaar door kan aantreffen waarbij hij zijn aanwezigheid aldoor met zijn schelle, krijssende stem van verre verraad.

In het voorjaar leeft hij paarsgewijs, gedurende het overige gedeelte van het jaar in families en troepen, waarmee hij door een beperkt gebied zwerft. Over het algemeen blijft hij dan ook zijn

G. A. M. Oijen

leven lang z'n eenmaal gekozen woonplaats trouw. Rusteloos, onnoemelijk beweeglijk en listig kan hij de vogelvrienden veel genoeg maar ook een fikse dosis ergernis bezorgen.

Kieskeurig in zijn voedselkeuze is de Vlaamse Gaai allerminst. Hij is een alleseter en tevens de ergste nestrover die onze bossen bewoont. Alle levende wezens die niet groter zijn dan een muis of een jong vogeltje brengt hij in gevaar. In de herfst komen eikels, hazelnoten en beukenootjes op zijn menu, waarvan hij de hardschalige noten met zijn krachtige snavel stuk hamert.

Het is wel eens leuk te vernemen op welke wijze men een zestigtal jaren geleden de kwaliteiten van de Vlaamse Gaai schetste. Het was vooral Trinthammer die deze bosbewoner met een ongewone felheid veroordeelde; waarbij hij zich afvroeg:

„Wat doet deze dolende ridder, deze doortrapte gauwdief, de keurigst opgeschikte vertegenwoordiger van de gehele galgenbende, gedurende de broedtijd. Van boom tot boom zwerfend, overrompelt hij de nesten. Hij is negenmaal erger dan de negerdoder, en kondigt met zijn krijssende, hatelijke roep de naderende dood aan.“

Daar kon de Vlaamse Gaai het toendertijd wel mee doen en als enige troost zal hem de prachtig gekozen woordkeus, waarmee hij werd veroordeeld, hebben toegeklonken.

Maar ook bij Trinthammer werd de soep niet zo heet gegeten als zij werd opgediend. Ook hij moest na zijn lyrische ontboezeming erkennen, dat de Vlaamse Gaai ook zijn nuttige zijden heeft. In het begin wanneer hij jongen heeft maakt deze dolende bosschavuit zich verdienstelijk door het verorberen van rupsen, wormen enz. Helaas schakelt hij wat al te vlug over zijn kroost met jonge vogels te voeren.

PIETPRAAT

door J. Kulper

Het onderricht in de kanarietheorie moet geschieden volgens een methode, het is mogelijk dat mijn methode hier en daar afwijkt van wat normaal wordt voorgeschoteld. De reden hiervan is het vergroten van de begrijpbaarheid van deze materie. Er bestaan over deze materie namelijk goede boeken, ik noem u bijvoorbeeld de namen Weyling en Veerkamp. Van deze schrijvers zijn al jarenlang boeken in de handel die praktisch uitsluitend over het theoretische deel van onze hobby, de kanariëkweek, gaan. Tussen beide hier bedoelde boeken is eigenlijk niet veel verschil, men zou het boek van Veerkamp kunnen zien als een uitgebreide Weyling. In de tijd dat Weyling zijn boek schreef bestonden er nog geen pastellen, geen opalen, geen ivoren, geen ino's en geen grijsvleugels, over de combinaties van de hier genoemde factoren nog maar niet gesproken. En Weyling én Veerkamp gebruiken om de werking of het niet werkzaam zijn van een factor aan te geven **symbolen**. En nu gaan de haren van een hele hoop kanariëkwekers recht overeind staan, voor hen hoeft al die theorie met symbolen niet. Als dat voor u ook niet hoeft stopt u dan maar met het lezen van dit artikel en de hierna volgende artikelen, ze zijn dan niet voor u geschreven. Ze zijn **wel** geschreven voor die kwekers die dolgraag de theorie zouden willen beheersen maar het boek van Veerkamp veel te moeilijk vinden. Globaal genomen moet u deze artikeltjes zien als een opleiding tot het lezen en begrijpen van het boek van Veerkamp! En weet u wat zo merkwaardig is? Als u eenmaal door heeft hoe met symbolen en hun betekenis gegoocheld kan en moet worden begrijpt u niet dat u dat ooit moeilijk gevonden heeft. Ten eerste: de door Veerkamp in zijn boek geïntroduceerde symbolen zijn niets anders dan afkortingen ofwel vereenvoudigingen; ten tweede: er kan pas met deze vereenvoudigingen worden gewerkt als u begrijpt wat er binnen in een vogellichaam gebeurt of kan gebeuren met betrekking tot de vererving en/of de verervingsmogelijkheden. Het is dus logisch om te beginnen met het laatste. Voor zover mogelijk zal ik proberen om de zogenaamde „moeilijke” woorden te vervangen door een voor en door iedereen te begrijpen Nederlands woord; dit is echter niet altijd mogelijk.

Het woord **chromosomen** laat zich niet vertalen, hetzelfde geldt voor het woord **chromotide**, dus ga ik dat aan u uitleggen. Chromo-

somen zijn de dragers van alle erfelijke eigenschappen, ze bestaan uit twee delen die volkomen gelijk kunnen zijn, maar ook volkomen ongelijk. Deze twee delen zijn spiraalsgewijs in elkaar gedraaid als zij niet actief zijn. Een chromotide is een half chromosoom, als de spiraal uit elkaar gedraaid wordt hebben we twee chromotiden. Een kanarie bezit negen chromosomen die dus gedeeld achttien chromotiden opleveren. Van deze negen chromosomen is één het geslachtsbepalende chromosoom, de andere acht zijn verantwoordelijk voor b.v. de rompvorm, pootlengte, de bouw van de ingewanden, de bevedering en nog veel meer. We weten vandaag de dag nog op geen stukken na welk chromosoom voor wat verantwoordelijk is, de factoren waarvan we dat wel weten liggen gelukkigerwijs op het geslachtschromosoom. Hieruit volgt dat we in de praktijk werken met maar één chromosoom, eigenlijk met, ja juist, twee chromotiden. Zoals u in het boek van Veerkamp kunt zien bestaat een kanarieformule uit eveneens twee delen. U moet dan de gehele formule zien als een chromosoom, de halve formule is dan een chromotide. Nog wat preciezer, boven de deelstreep een chromotide, beneden de deelstreep een chromotide en het geheel een chromosoom. Zonder het hoofd te breken over de betekenis van een formule kunt u al gelijk constateren dat de beide delen van een formule kunnen verschillen, dit bewijst dat een chromosoom uit twee niet gelijke chromotiden kan bestaan. Als de twee chromotiden gelijk zijn is de vogel fokzuiver (homozygoot), zijn de twee chromotiden ongelijk dan is dus de vogel niet-fokzuiver (heterozygoot). Kanariemannen zingen, kanariepoppen doen dat niet, dit is wel een kenmerkend verschil tussen man en pop maar lang niet het belangrijkste verschil! Veruit het belangrijkste verschil is gelegen in het feit dat kanariemannen alleen X chromotiden hebben, kanariepoppen hebben een X chromotide en een Y chromotide. Dus het geslachtschromosoom van de kanarieman begint **altijd** met XX, het geslachtschromosoom van de kanariepop begint **altijd** met XY! En let u nu eens goed op s.v.p. Jonge kanaries bezitten natuurlijk ook negen chromosomen, voor ons kwekers is het verrekke belangrijk om te weten hoe die jonge vogel daaraan gekomen is. Ik zal u dat met een voorbeeld duidelijk maken. Stel dat de chromosomen van de vader rood zijn en die van de moeder blauw, dan zijn de negen chromosomen van het jong samengesteld uit negen rode chromotiden en negen blauwe chromotiden. Hamert u dat alstublieft in uw hoofd: **50% komt van de vader en 50% komt van de moeder, nooit meer en nooit minder!!!** In de volgende Pietpraat zal ik u uit de doeken doen waarom dat zo is. Tot dan!

DE SAMENSTELLING VAN VOGELVOEDERS (I)

J. P. Holsheimer

Inleiding

In aansluiting op het artikel over „De spijsvertering van vogels” zal in de navolgende artikelen worden ingegaan op het analyseren van enkelvoudige of samengestelde voedermiddelen, het bespreken van de verschillende begrippen in de voedingsleer, iets over de stofwisseling van vogels en het opstellen van nutriënt behoefte cijfers. Ook zullen de verschillende grondstoffen en voedermiddelen op hun nutritionele waarde worden geëvalueerd.

Volledigheid zal en kan natuurlijk nooit worden beoogd maar een zekere nauwkeurigheid voor bepaalde nutriëntgehalten is wel op zijn plaats; met als uitgangspunt een inzicht en voorbeelden te geven van de praktische vogelvoeding.

Vele vogelhouders beschikken over hun eigen samengestelde voedingsrantsoenen waar de dieren al jaren mee in leven zijn gebleven, waar eventueel behoorlijke kweekresultaten mee behaald zijn, wat tot uiting kan komen in een goed gevulde prijzenkast.

Wij leren niet alleen van onze suksessen die men in grote verscheidenheid in de literatuur kan aantreffen maar toch vooral van onze fouten. In het eerste geval zal er geen reden zijn het rantsoen te wijzigen, in het tweede des te dringender.

Veel meer dan bij de mens is het bij de vogel zo geregeld dat zieke of gebrekkige dieren voor de voortplanting worden uitgesloten, zowel door de verzorger als wel door de eventuele partner. We mogen dan ook zeggen dat een vogel die levenskrachtige jongen heeft grootgebracht gedurende die periode bewezen heeft in een goede gezondheidstoestand te verkeren. Er zal bij de pop gedurende de eivorming een grote aanspraak worden gedaan op bepaalde nutriënten welke direkt van de vogel afkomstig zijn, dus indirekt van het voeder, bv. calcium voor de eivorming. Hierbij kunnen wel eens deficiëntieverschijnselen optreden. Verdere conditiometers voor een goede gezonde vogel zijn een vlot verlopen de rui en de zang. Een grote vitaliteit behoeft geen bewijs te zijn van een gezonde vogel, want levenslustige vogels kunnen tot onze grote verbazing van de ene op de andere dag dood worden aangetroffen.

Aangenomen wordt dat vogels qua voederopname ingedeeld kunnen worden in 9 verschillende groepen, nml. zaad-, insekten/onge-

wervelde dieren-, vruchten-, nectar/pollen-, vlees-, vis-, aas-, blad/gras- en wortel/knolleneters. Benadrukt moet worden dat genoemde voedermiddelen het hoofdbestanddeel uitmaken van het voeder van die vogelgroepen. Vooral voor het voeren van de jongen nemen verschillende groepen vogels insekten en ongewervelde dieren als hoofdbestanddeel op. De voedingswaarde hiervan is per eenheid geconcentreerder dan de meeste plantaardige voedingsstoffen en verder zijn zij gedurende de warmere maanden in grote verscheidenheid te bemachtigen. De verschillen tussen de voedergroepen wordt wel het meest geaccentueerd in de bouw van de snavel. De manier van voedselwinnen staat hier direkt mee in verband en de bouw van de snavel heeft zich aangepast aan de manier waarop het voedsel wordt gewonnen en verwerkt.

Vogels die in gevangenschap gehouden worden krijgen nooit de beschikking over die voedermiddelen welke ze in de vrije natuur tot zich zouden willen nemen. We kunnen wel trachten een uitgebalanceerd dieet voor te zetten welke aan de voedingseisen van de vogel voldoet. Voor sommige groepen vogels is het rantsoen echter veel moeilijker samen te stellen dan voor andere groepen, bv. zaadeters resp. vruchteneters. Een vogel in een kleine kooi zonder bewegingsvrijheid en afleiding zal eerder overgaan op overconsumptie, d.w.z. dat hij meer voedsel opneemt dan hij werkelijk nodig heeft, dan vogels die een grote bewegingsvrijheid genieten. Het gevolg is dat de overmaat voedsel niet wordt omgezet in warmte of spierarbeid, niet wordt uitgescheiden maar dat het wordt omgezet in vet. Eerst wordt het losse buikvet gevormd en daarna zal er vetafzetting plaats vinden rond bepaalde organen, zoals de maag en het hart of in de spierweefsels. Een voorkeur bij verschillende vogels voor b.v. hennep-, neger-, wit- of maanzaad is ons bekend.

Een vogel die een grote bewegingsvrijheid geniet heeft ook wel gedurende bepaalde periodes een voedselvoorkeur. Maar dit wordt óf later weer gecompenseerd óf het betreffende voedsel is nodig voor de opslag van extra energie voor bv. de koudere jaargetijden of voor de trekvlucht.

Vogels eten primair om aan hun energiebehoefte te voldoen, d.w.z. de totale hoeveelheid voer hangt meer af van de caloriebehoefte

dan van bv. de samenstelling. De voedselkeuze wordt in belangrijke mate bepaald door de beschikbaarheid van bepaalde voedingsstoffen in de natuur, wat weer afhankelijk is van klimatologische, geografische en seizoeninvloeden. In gevangenschap zijn nutriëntdeficiënties moeilijk vast te stellen. Het kan liggen aan een verkeerd aminozuurpatroon, tekort aan eiwitten als zodanig, verkeerde niet te verteren koolhydraten, overmatige of verkeerde vetzuren, tekort aan bepaalde vitamines of mineralen enz. In de natuur komen voedselvergiftigingen aan het licht door een plotseling massale sterfte. Er zijn gevaren van overmatig gebruik van bepaalde meststoffen op enkele gewassen, de toepassing van bestrijdingsmiddelen in de landbouw en het gebruik van anti-biotica en hormonen in de veeteelt. Om hierop controle uit te oefenen dienen nu de verschillende Wetten met hun specifieke taken zoals de Bestrijdingsmiddelenwet, Vleeskeuringswet, Landbouwkwaliteitswet, Verordening Veevoeder, Warenwet enz. Dat commerciële vogelvoerders wel in de belangstelling staan maar niet aan regelmatige controle worden onderworpen, zou niet te verwonderen zijn.

Bij de commerciële voeders kunnen we spreken van twee soorten chemische stoffen:

1. van gewenste opzettelijke toevoegingen, bv. conserveermiddelen, aromastoffen, kleurstoffen, emulgatoren, anti-oxydanten e.d.
2. van niet gewenste toevoegingen bv. residuen van bestrijdingsmiddelen, anti-biotica, microtoxinen e.d.

Men mag echter stellen dat in wezen alle stoffen giftig zijn, alleen de dosis bepaalt de giftigheid.

Het is een feit dat al tientallen jaren, zelfs enkele eeuwen lang maar dan op zeer geringe schaal, vogels uit de tropische en subtropische gebieden en vooral de savannen, naar onze gematigde luchtstreken zijn overgebracht en dat deze migratie nog steeds zal voortduren. Er zijn echter bestaande wetten en nieuwe in voorbereiding die bepaalde vogelsoorten beschermen. Australië heeft bv. een verbod op export van bijna alle vogels, alleen voor bepaalde doeleinden worden ont-heffingen verleend.

Een geïmporteerde vogel mag aangepast worden genoemd als hij zich weet te handhaven en weet voort te planten. Of de vogel of de vogelfamilie zich aan kan passen hangt enerzijds af van de vogel resp. familie en anderzijds van het milieu waarin hij komt te verkeren, zoals wat betreft huisvesting, voeding e.d.

TJILPENDE

DE HUISMUS

Wat valt er nu in hemelsnaam over onze meest algemene „huis-, tuin- en keukenvogel“ te zeggen, zult u zich afvragen. De huismus is immers zo'n overbekende rakker, die zelfs door de meest volslagen leek gedermineerd kan worden. Houdt daarmee eigenlijk voor het gros de kennis van deze straatnozems niet op? Ze zien hem wél, maar kennen ze hem ook? Heeft u de mussen ooit met aandacht geobserveerd bij b.v. hun zo schijnbaar zorgeloos gestoei?

Deze pientere vogel weet overigens overal de aandacht te trekken. Hoe opvallend hij bij kinderen is, bewijst wel toen een klas schoolkinderen Artis bezocht. De klas stond bijeengedromd voor het dagverblijf van de leeuwen. Je zou toch mogen aannemen dat deze toch niet alledaagse dieren de volle aandacht van de kinderen zouden trekken. In het begin wel, maar op de kreet: „Kijk, daar zit een mus bij de leeuwen,“ veranderde dit volslagen. Het moet voor de Koning der Dieren wel een bittere desillusie hebben betekend, toen hij ervoer dat niet hij maar een ordinaire huismus het mikpunt van de belangstelling was. Zo ziet u, dat u de huismus op alle mogelijke en onmogelijke plaatsen, zelfs als een Daniël in de leeuwenkuil, kunt tegenkomen.

Populairste vogel

Toch is dit niet altijd het geval geweest. Ruim anderhalve eeuw geleden was het verspreidingsgebied van onze mussen heus niet zo algemeen. Het is nu bijna onvoorstelbaar dat dit eens het geval is geweest, daar men zich thans geen plekje kan indenken waar hun opgewekt getjilp ontbreekt. Maar toen de mussen eenmaal een bruggenhoofd in Europa vormden, hebben ze dit oude werelddeel stormenderhand veroverd en hun posities geconsolideerd. De enorme verspreiding van de Turkse tortels, zoals we die sedert 1949 kennen, doet hieraan enigszins denken. Destijds was het bestaan van de huismus bijna geheel afhankelijk van de graanbouw. Waar de teelt hiervan werd toegepast, verscheen langzaam maar zeker ook de mus. Toen de Russen in het begin van de 18e

RAKKERS UIT AZIË

VEROVERDE EUROPA

eeuw in Siberië de teelt van granen hadden ingevoerd, wipten de huismussen vanuit hun oergebied (Azië) over.

In Noorwegen ontdekten de mussen eveneens de graanvelden en hun verspreidingsgebied reikte daar tot aan de grens waar de verbouw van granen was gelegen. Langzaam, maar zo zeker, drongen de mussen vervolgens Midden-Europa binnen. Omstreeks 1805-1815 tjlpten ze al in enige dorpen in het Thüringerwoud, terwijl ze in 1864 het Schwarzwald aan hun verspreidingsgebied hadden toegevoegd. In die tijd behoorde de huismus, volgens W. Marshall, tot de populairste in het wild levende vogels die sedert betrekkelijk korte tijd een bewoner van Duitsland was geworden. Hoezeer de aanwezigheid van de huismus werd gewaardeerd, blijkt wel uit een citaat van Neumann uit 1865: „Een dorp zonder mussen, is als een huis zonder kinderen..”

Slimme rakker

De alombekende huismussen kwamen overigens als laatste in Europa aan. Hun verwanten, de Spaanse mussen en de Italiaanse mussen, hadden deze sprong al eerder gemaakt.

De huismus is wel de vogel die overal waar hij voorkomt zich volkomen bij de mensen heeft aangepast. Waren ze in de beginperiode aan de graancultuur gebonden, thans weten ze overal hun snavelkost bijeen te scharen. Of dit nu midden in de steden of op het platteland is, speelt voor hen geen enkele rol. Ook weten we overal en in alle omstandigheden hun doen en laten zo nauwkeurig mogelijk naar de aard van de personen, bij wie ze de kost winnen, te regelen.

Ondanks hun opdringerige aard zijn ze buitengewoon voorzichtig en sluw. Hun scherpe blik ontgaat niets wat hun voordeel en nog minder hun nadeel zou kunnen brengen. Zij houden er speciale signalen op na om te waarschuwen of er gevaar dreigt uit de lucht of van de grond. Tja, deze straatjongens onder de vogels zijn slim en middelen om hen te vangen gelukken meestal één keer want dan hebben ze het foefje door. Dit kunnen zij wel beamen die vaker met een windbuks

in hun tuin op de mussen hebben gejaagd. De eerste dagen hadden de mussen geen idee welk gevaar voor hen in deze buks schuilde. Kwam men enkele dagen later gewoon met een stok onder de arm de tuin ingelopen, dan associeerden zij dit met een windbuks en vlogen de mussen onder luid alarmgeroep weg.

Invoer betreurd

Daar de huismus als zogenaamde cultuuropvolger zijn oorspronkelijk lot belangrijk heeft verbeterd, heeft hij zich ook van een aanzienlijk beter bestaan verzekerd. Van zijn vijanden van weleer, sperwer en havik, heeft hij niet veel meer te duchten. Praktisch ongestoord kan hij dan ook zijn nest, meestal een slordig bouwsel, maken en doet dat vaak vier keer per jaar. Reken daarbij op vier tot vijf eitjes per broedsel en dan komt men zelf tot de conclusie wáárom er zoveel mussen zijn.

Omstreeks 1852-1855 was men in Amerika zo geporteerd van dit vogeltje, dat men er op stel en sprong 700 paartjes invoerde. Om de levenskansen van deze emigrantjes te vergroten, beging men de kardinale blunder om met alle felheid de vijanden van de mussen te bestrijden. De broedproductiviteit van de mussen kennende, vermeerderden zij zich enorm en toen kregen de Yankees de rekening gepresenteerd van hun onbezonnen daad. Binnen de kortst mogelijke tijd hadden de mussen daar de gehele inheemse vogelwereld in de war gestuurd. Ook brachten ze een ontstellende schade toe aan de graangewassen. Amper 25 jaar later betreunde men in hoge mate het invoeren van de huismussen en werden de rakkers tot staatsvijand nummer één verklaard. Wat de Amerikanen bij de trekduif wél gelukte (zie het relaas hierover in het juninummer 1971 door M. de Jong), liep bij de mussen op een falikante mislukking uit. Ook de Amerikanen ondervonden de lijfspreuk „ik blijf waar ik ben” van de huismus. Ook hier liet de natuur niet straffeloos z'n biologisch evenwicht verstoren; een oerregel waartegen men in latere jaren nog vaak zou (en nog zal) zondigen.

AANBEVOLEN LEKTUUR

AGAPORNISSEN

- niet zo groot als andere papegaaien
- klein, maar stevig van postuur
- kleurig en gezellig van gedrag

Binnenkort verschijnt voor het eerst een oorspronkelijk Nederlands handboek over deze leuke vogels. De auteur Thijs Vriends schreef reeds meer over tropische vogels, maar de agapornissen zijn zijn grote liefde. Deze groep kent hij uit eigen ervaring zowel in het wild als in de volière.

Als Vriends over dwergpapegaaien schrijft, begint hij ook bij het begin: in een algemene inleiding verklaart hij de geschiedenis van deze groep en dan volgt een grote hoeveelheid feitenkennis getoetst aan de praktijk: speciale eisen van de volière, broedmogelijkheden, verzorging, seksen en wat voor mogelijkheden de verschillende soorten hebben. Nu vrijwel alle papegaaien, maar vooral ook de kleinere soorten weer een opleving in de belangstelling ten deel valt, zal dit boek in een behoefte voorzien. Het bevat acht pagina's mooie kleurenfoto's en wordt afgesloten met een literatuurlijst en een register. Thijs Vriends, AGAPORNISSEN EN ANDERE DWERGPAPAGAAIEN. Huisvesting, voeding, verzorging en kweek, 128 bladz. Geb. f 19,90 - per post f 21,50.

Nicolai, **DUIVEN IN DE VOLIÈRE/WILDE DUIVEN.** Geb. f 6,50 - per post f 7,50.

Ook duiven behoren tot de vogels, die ieder wel kent, maar waar niet zoveel over geschreven is voor de volière-man. Nicolai is iemand, die de duiven door en door kent. Hij geeft in een klein eenvoudig boekje veel wetenswaardigheden over 50 verschillende duivesoorten: tortelduif, kuifkwartelduif, dolksteekduif, houtduif, kroonduif, parelhalsduif, om er maar een paar te noemen. Voor de duivenliefhebber een fijn boekje, dat de belangrijkste Europese wilde zowel als de bekendste houdbare duiven behandelt.

U kunt bestellen op de volgende wijze. Per giro: U vult de gewenste titels en het totaalbedrag in op een giroformulier aan postrekeningnummer 9727 ten name van KOENS algemene boekhandel, Bankstraat 10, Den Haag 2011. Per brief(kaart): zonder postzegel te zenden aan KOENS algemene boekhandel, Antwoordnummer 1085 te Den Haag; u ontvangt dan de gevraagde titels met een acceptgiro ter inzage. Plaatjes kunnen niet teruggenomen worden.

VITA-LITE

licht uit Uw stopcontact

VITA-LITE — ALLEEN DE ZON IS NET ZO GOED

die het zonnespectrum incl. het biologisch belangrijke ultra-violet weergeeft.

Steeds meer belangrijke en progressieve dierenhuizen in binnen- en buitenland behoren tot de enthousiaste gebruikers van VITA-LITE.

Wacht niet langer en neem ook VITA-LITE in uw volière en u zult de heilzame werking ervan voor uw vogels ondervinden.

topconditie voor uw vogels - meer weerstand tegen ziekten - fraaiere veren - betere fok- en kweekresultaten - actievere dieren - natuurlijke kleuren.

VITA-LITE — ALLEN DE ZON IS NET ZO GOED

Verkrijgbaar bij de dierenhandel. Inlichtingen worden ook gaarne verstrekt door de importeurs: Harteveld Hoos & Heijermans N.V., Mathenesserlaan 299 - Rotterdam - 010 - 235835

A. P. VAN GILS

ORANJEPLEIN 21 - GOIRLE (HOLLAND)

TELEFOON 04247 - 15 79

VOGEL- EN DIERENHANDEL

Witte Rijstvogels	45,— p.p.	Issabel Chin. Kwartels	15,— p.p.
Grijze Rijstvogels	10,— p.p.	Diamantduifjes	17,50 p.p.
Grijze Zebravinkjes	9,— p.p.	Zilverdiamantduifjes	30,— p.p.
Witte Zebravinkjes	9,— p.p.	Brilliantdiamantduifjes	90,— p.p.
Zilvervleugel Zebravinkjes	15,— p.p.	Vredesduifjes	45,— p.p.
Masker Zebravinkjes	15,— p.p.	Maskerduifjes	15,— p.p.
Driekleurnonnen	6,50 p.p.	Jonge Beos middel	75,— st.
Zwartkopnonnen	7,50 p.p.	Kalabulbulls	17,50 st.
Muskaatvinkjes	6,— p.p.	Chin. Bulbulls	20,— st.
Zilverbekjes	6,— p.p.	Roodoorbulbulls	17,50 st.
Groene Tijgervinkjes	25,— p.p.	Pagoda spreuwen	12,50 st.
Japansemeewtjes	7,50 p.p.	Masker Tangaras	45,— st.
Abbesijnse Geelbukasstrildes	12,50 p.p.	Blauwehoningzuigers	70,— p.p.
O. A. Blauwfazantjes	10,— p.p.	Goudgroene Tangaras	45,— st.
O. A. Edelzangers	9,— p.p.	Groene honingzuigers	100,— p.p.
Teugelasstrildes	7,50 p.p.	Roodsnavelkittas	125,— p.p.
O. A. Vuurvinkjes	10,— p.p.	Bruinvleugelgaaien	100,— p.p.
Mozambieksijsjes	10,— p.p.	Zwartkopgaaien	90,— p.p.
Egelzangers	9,— p.p.	Witkuifgaaien	50,— st.
Blauwfazantjes	7,50 p.p.	Witkeelgaaien	50,— st.
Napoleons	6,50 p.p.	Shamailijsters	55,— st.
Bandvinkjes	6,50 p.p.	Goudvoorhoofdbladvogels	40,— st.
Ekstertjes	6,50 p.p.	Grasparkieten	9,— p.p.
Bayawevers	10,— p.p.	Deensbonte parkieten	10,— p.p.
Dominicanaerwiddas n.o. kl.	10,— p.p.	Lutino en albinoparkieten	10,— p.p.
Geelnekwiddas n.o. kl.	10,— p.p.	Regenboog parkieten	15,— p.p.
Wevers verschillende soorten	9,— p.p.	Valkparkieten	30,— p.p.
Goudmussen	8,50 p.p.	Roodrugparkieten	35,— p.p.
Diamantvinken	45,— p.p.	Bourks parkieten	35,— p.p.
Spitsstaardamadines	35,— p.p.	Turgusines parkieten	65,— p.p.
Blinsen asstrildes	35,— p.p.	Elegant parkieten	85,— p.p.
Cerus asstrildes	35,— p.p.	Pracht Rosellas	160,— p.p.
Binchonow asstriid	50,— p.p.	Wij vragen Australische vinkjes en andere soorten vogels te koop. Kistjes kostprijs.	
Gould amadines	65,— p.p.	Geopend dagelijks 9 tot 12.30, 1.30 tot 6 uur.	
Chinees dwergkwartels	10,— p.p.	Zondags 10 tot 12 uur.	
Zilver Chin. Kwartels	15,— p.p.		

PRINSES VAN WALESPARKIET

Polytelis alexandrae

Het genus *Polytelis* (prachtparkieten) is ingedeeld tussen de platstaartparkieten en de wasnavelpapegaaien en telt drie soorten, te weten de barraband-, de berg-, en de Prinses van Walesparkiet.

Als eerste van deze drie werd de barraband ontdekt, later vond John Stuart de bergparkiet en veel later, het duurde maar liefst 36 jaar, ontdekte de ornitholoog F. Waterhouse de Prinses van Walesparkiet.

John Gould beschreef in 1883 deze soort en noemde ze naar de Zweedse prinses Alexandra die later door haar huwelijk prinses van Wales werd.

Alle drie doen ze hun naam *polytelis* eer aan. Het zijn werkelijk prachtparkieten. Mooie slanke vogels met lange spits toelopende staarten. Persoonlijk vind ik de Prinses van Walesparkiet, met de werkelijk fraaie pasteltinten, de mooiste. Deze vogels leven min of meer in een waas van geheimzinnigheid. Een verborgen bestaan in een onmetelijk groot en het minst bevolkte gebied van midden Australië. In dat gebied zijn ze aangewezen op plaatsen waar voldoende water te vinden is en kan het gebeuren dat ze in geval van droogte zulk een piek verlaten en naar elders trekken waar betere levensomstandigheden zijn; een nomadenbestaan.

Hun geliefde biotoop is een gebied van Triodiagrassen, dit zijn harde, droge, zogenaamde stekelvarkensgrassen, met in de nabijheid riviertjes of waterlopen — creeks — waarvan de oevers met hoge bomen zijn begroeid. In die bomen vinden zij hun nestgelegenheid. Ze leven in hoofdzaak van graszaden. Een vaste broedtijd kennen ze niet, dit is afhankelijk van de overigens schaarse regenval. Zodra het hemelwater de grassen tot bloei heeft gebracht is het tijd voor de voortplanting en weten zij zich ook verzekerd van voldoende rijpe en halfrijpe zaden. Ondanks het feit dat ze zich nagenoeg uitsluitend op de grond ophouden, tussen de hoge graspolen zoekend naar voedsel, vandaar hun verborgen bestaan, broeden ze in holten van dikke takken hoog in de eucalyptusbomen.

In het algemeen vormen meerdere broedparen een kleine kolonie en trekken zij gezamenlijk op.

Bij volwassen vogels is het geslachts onderscheid goed waarneembaar.

Beide vogels zijn wel gelijk getekend maar de pop is matter van kleur, mist de rode ring om de ogen en heeft een wat kortere staart.

Het sexen van jonge vogels is uitermate moeilijk. Zij gelijken sterk op de moeder en op elkaar en om echt zekerheid te hebben kan men het beste wachten tot na de jeugdruil.

Enige jaren geleden heb ik bij een kennis van me een kweekresultaat van deze vogels op de voet kunnen volgen. Het speelde zich af in een betrekkelijk kleine voliëre welke in meerdere vakken was verdeeld.

In een van deze vakken, breed ongeveer 80 cm en bijna 3.50 m lang, was het paar ondergebracht. Eigenlijk was deze ruimte voor dit soort vogels te klein. Naar mijn mening dient de vlucht toch minstens 5, maar liever nog 7 à 8 meter lang te zijn met een zitstok over de volle breedte aan het begin en een aan het einde van de vlucht. Dan pas komt de schoonheid van de vogel met zijn voortreffelijke vliegwijze goed tot uiting. Afgezien daarvan, hoe langer de vlucht is hoe beter deze vogels ook gedijen. Bovendien schijnt het waar te zijn dat jonge vogels van deze soort die in een kleine voliëre zijn geboren en meer beperkte bewegingsmogelijkheden hebben gehad minder geschikt voor de kweek zijn.

In de vlucht, tegen de achterwand, was een van duims hout getimmerde nestkast opgehangen in een schuine stand en wel zo dat de bovenzijde verder van de wand hing dan de onderzijde. De kast was ongeveer 1.20 m hoog en had een bodemoppervlak van 26 x 26 cm. De bodem was uitgehold. Het vlieggat, hoog boven in de kast, had een doorsnede van 10 cm. In de binnenkant van de kast was vanaf de onderkant van het vlieggat tot op de bodem een strookje grof gaas bevestigd dat als trapje diende. Mede daardoor en tengevolge van het schuin, naar voren overhellend ophangen van de kast werd voorkomen dat de oudervogels met een plof op de bodem van de kast terecht zouden komen waardoor dan de eieren beslist zouden sneuvelen.

Het liefdesspel, de balts, is boeiend om te zien en wijkt af van andere parkieten. De echte paring werd niet waargenomen, wel het baltsen en de inleiding daartoe. Dit gebeurt op de grond. De man trippelt al frazelend in een ware rondedans om de pop en vernauwt daarbij zijn pupillen waardoor de rode iris duidelijk

zichtbaar wordt. Wanneer in de broedtijd beide vogels op de zitstok zitten, zit de man heel dicht tegen zijn geliefde aan en weet niet wat hij moet aanwenden om haar almaar „kopjes" te geven. Op een gegeven moment begint zij dan om voer te bedelen en hij laat zich daar wel toe verleiden. Zij zijn erg lief voor elkaar.

In totaal werden vier eitjes gelegd die alle bevrucht bleken te zijn. De pop broedde zeer vast en kwam gedurende de 21 broeddagen niet of zelden van het nest. Zij werd regelmatig en trouw door de man gevoerd. Alle vier de eitjes kwamen uit en de jongen werden goed groot gebracht. Als opfokvoer werd naast het normale zaadmengsel voor grote parkieten, zeer veel onkruid verstrekt en gewoekt brood met af en toe een enkele meelworm en wat fruit.

Het onkruid lijkt onontbeerlijk en dagelijks werd er op uitgegaan om muur, herderstasje, kruiskruid etc. te vergaren.

Na ongeveer 33 dagen vlogen de jongen uit. Na wat stuntelige pogingen daartoe waren ze al vrij snel zover dat ze rap heen en weer vlogen. Na 7 à 8 maanden waren ze zover op kleur dat geslachtsonderscheid kenbaar was.

Opvallend bij deze vogels is dat ze weinig baden maar kennelijk van een regenbul kunnen genieten. Voorts blijken ze in de natuur zich, wat het voortbrengen van geluid betreft, erg rustig te houden. In de volière geldt dit in de meeste gevallen niet en hun harde onmelodische roep kan wel eens storend zijn.

Koude kunnen ze goed verdragen, alhoewel bij aanhoudende strenge vorst toch wel maatregelen genomen dienen te worden en ze zijn dan beter in een wat warmer verblijf. Houden we daarmede rekening dan kunnen we in de volière zeer lang van deze fijne, tierige vogels plezier hebben. Ze kunnen zelfs in gezelschap van andere parkieten of tropische vogels worden gehouden. Zij zullen hun medebewoners beslist met rust laten. Het is eerder mogelijk dat de medebewoners hun kwaad willen doen en vandaar dat het wel in overweging is te nemen welke vogels we in hun gezelschap brengen.

Tenslotte zij nog opgemerkt dat de Prinses van Walesparkiet zich weet te hechten aan zijn verzorger en al heel gauw zover is dat ze het voedsel uit de hand haalt. Al met al een serie pluspunten die er zeker toe bijdragen dat deze vogels heel, heel erg geliefd zijn; met recht!

DE KLEINE ZWAAN

M. de Jong

Tot de Nederlandse vogelwereld worden drie soorten zwanen gerekend. Het zijn de majestueuze **knobbelzwaan**, die ruim anderhalve meter lang is en een vlucht van meer dan tweeëneenhalve meter. Deze dankt zijn naam aan de grote zwarte knobbel aan de wortel van de bovensnavel. De ongeveer even grote **wilde zwaan** en de **kleine zwaan**. Over de laatste wil ik dit keer graag iets meer vertellen.

Duizenden personen maken ook in de wintermaanden wel eens een trip over de 32 kilometer lange afsluitdijk, die Noord-Holland met Friesland verbindt. De meeste passanten zullen zich slechts matig interesseren voor de daar voorkomende 'gewone' watervogels, maar wie schenkt er geen aandacht aan de foeragerende zwanen op de golven van het IJsselmeer?

De meeste van de daar dobberende zwanen zijn de kleine zwanen, die ondanks deze benaming flink uit de kluiten gewassen vogels zijn, die een lengte bereiken van circa 1,25 meter! Het is de verkleinde uitgave van de wilde zwaan, maar als

men de twee soorten niet in elkaars nabijheid ziet en dus geen vergelijkingsmateriaal heeft, hoe kan men dan zien met welke vogels men te doen heeft?

De kleur van de snavel geeft te allen tijde uitsluitel: bij de wilde is de snab zwart met een grote gele vlek aan de basis, die naar voren uitloopt in een punt **tot voorbij de neusgaten**; bij de kleine is die vlek meer afgerond en loopt niet verder dan **tot aan de neusgaten** oftewel: de vlek eindigt er achter.

De knobbelzwaan zwemt altijd met een sierlijk gebogen hals; de kleine doet zulks niet, maar houdt dit lange lichaamsdeel stijf rechtop. Officieel is de kleine zwaan bij ons doortrekker en wintergast, die, hoewel hij soms wordt aangetroffen op ondiepe plassen en meren, toch het best geobserveerd kan worden op het IJsselmeer. Daar zoeken deze vogels de ondiepe zones op, voornamelijk plekken aan de oostelijke kustzijde, waar zij met hun lange nekken gemakkelijk bij de bodem kunnen komen om er het voedsel te be-

machtigen, dat voor het merendeel bestaat uit de voedzame wortelstokken van diverse planten. Op plaatsen waar het nog al diep is, watertrappen ze met hun zwemvoeten, zodat diepe kuilen ontstaan, waarin de wortels en wortelstokken worden blootgelegd. Soms — hoewel zelden — kan men ze op het strand zien, waar ze al grazend aan de kost proberen te komen, soms in gezelschap van wilde zwanen, iets wat in de IJsselmeerpolders nogal eens te zien is. Hun loop is ietwat waggelend, maar niettemin kunnen ze behoorlijk uit de voeten.

Is de winter bijzonder streng dan kunnen de zwanen het hier wel eens al te bar en boos vinden. Dan zeggen ze het IJsselmeer vaarwel en verhuizen naar de monden van onze grote rivieren of steken de Noordzee over naar Groot-Brittannië, waar het beter toeven is. Dikwijls kan men ze op de golven van de Ierse Zee zien dobberen. In Albion kent men de kleine zwaan als Bewick's swan, genoemd naar de fameuze

Britse natuurvorser en tekenaar Thomas Bewick (1753 — 1828), die als eerste de houtgravure toepaste. Ook in de wetenschappelijke naam vinden we de kunstenaar terug: *Cygnus bewickii*.

Als we deze majestueuze vogels op onze wateren zien zijn ze veelal nog in gezinsverband: pa en ma in een sneeuwblank kostuum, de kinderen in lichtgrijs-bruin tenue. Zij krijgen het witte uniform als ze ongeveer twee jaar oud zijn.

Zwanen vliegen met gestrekte hals en bewegen de wieken vrij snel op en neer. Af en toe weerklinkt dan een gansachtig 'ngang — ngang'; andere geluiden zijn een enigszins melancholiek, klagend aandoend 'oei — oei' of 'hoe — hoe'.

De trek naar de broedarealen, die zich uitstrekken over het noordelijkste deel van Europa en Azië, alsmede een aantal eilanden in de Noordelijke IJszee, volgt in maart. De nesten zijn vrij omvangrijke bouwsels van allerlei plantaardige stoffen, aangevuld met slijk en aarde. Niet zelden worden ze jaren achtereen gebruikt. In de midden ervan, in een tamelijk ondiepe kuil, komen de drie tot vijf crèmekleurige eieren te liggen, die door ma zwaan vijf weken worden bebroed, terwijl pa trouw de wacht houdt in de buurt. Zodra de jongen goed en wel droog zijn, trekken zij er op uit, nauwlettend bewaakt door de oude vogels.

Reeds in het najaar is een groot aantal al weer present in onze contreien; troepsgewijs houden ze zich op aan de oostkant van het IJsselmeer; maar eveneens — zij het in véél mindere mate — voor de Eemmondning en in de buurt van Den Oever.

U zoudt ze het komende seizoen eens kunnen gaan bewonderen, maar één raad: neemt u wél een kijker mee.

NAPOLEON HET KLEINE VELD- HEERTJE

P. C. Paulus

Als u dit leest dan denkt u prompt dat gaat zeker over roofvogels of, zoals nu de benaming is, over stootvogels.

Maar nee het is een astrilde, het napoleonneetje.

Hun land van herkomst is Z-Afrika en gedeeltelijk ook Centraal-Afrika, waar hij het „rooibekkie“ genoemd wordt.

Het leeft daar tezamen in grote groepen met o.a. teugelastrilde in een biotoop die bestaat uit droge grasvlakten met hier en daar wat lage begroeiing zoals doornig struikgewas.

Water is er altijd direct in de buurt te vinden, nooit verder dan ongeveer 1/2 km van de nesten verwijderd.

De nestjes worden op ongeveer 25-35 cm vanaf de grond gemaakt in het hoge gras en ook wel in laag dichtgegroeid kreupelhout.

Het wordt gebouwd van fijne materialen, kogelvormig met een insluipgang van ongeveer 15 à 20 cm.

In hun natuurlijke omgeving is dit een pure noodzaak omdat er in deze droge streken veel eierdieven zijn o.a. kleine knaagdierjes.

De nestelperiode valt in nov.-dec. Het aantal nakomelingen is 7 à 8 stuks per 2 nesten. Wegens de grote aantallen waarin ze zich voortplanten is er een geregelde import van dit zeer vreedzame vogeltje.

Het voedsel voor de jongen bestaat de eerste 8 dagen uit enkel en alleen insecten, daarna worden er zaden aan toegevoegd en zodra ze het nest verlaten bestaat het voedsel voor zeker 80% uit zaden.

Als men een paartje aan gaat schaffen is het sexen niet moeilijk omdat de man een grotere rode buikvlek heeft dan de pop. Meestal zit-

ten ze met veel koppels bij elkaar in een kooi en het beste kan men dan een koppeltje nemen wat vrij dicht tegen elkaar zit.

Het overwinnen naar een andere broedtijd levert geen ernstige moeilijkheden op, alleen vertoeven ze graag in een slaapnestje en bij een temperatuur van 12 gr. C, terwijl ook een korte nacht van niet langer dan 8 uur noodzakelijk is.

Bij mij kwam er de eerste jaren niets van nestjes bouwen, alleen accepteerden ze een slaapnestje.

Later heb ik ze in een volièr van 2 x 2 x 1 m, die aan een zijde begroeid was met klimop geplaatst. De man begon direct te baltsen met een strootje in zijn snavel.

De bevolking werd aangevuld met een koppel diamantduifjes en kwartels; dit om het geheel wat sierlijker te maken.

In de klimop is toen op 20 cm van de grond een nestkastje opgehangen gedeeltelijk gevuld met sisaltouw en een invliegopening van 3 cm naar de zijkant in de klimop verborgen, om ze gelegenheid te geven een insluipgang te maken.

Dit deden ze echter niet, wel stoffeerden ze het nestje met donsveertjes, paardehaar, cocosvezel, en andere fijnere materialen.

Na een week van spanning mijnerzijds lagen er 4 eitjes in het nestje. Als ze regelmatig en kalm gecontroleerd worden verdragen ze dit uitstekend.

Het grote moment was 11 dagen later toen er 3 jongen in het nest lagen, kleine tere dingetjes.

Als opfokvoer werd hoofdzakelijk de voorkeur gegeven aan mieren-eitjes, bloedwormpjes, ba-

nanevliegjes en kleine meelwormen, ook fijn insectenvoer wordt in geringe mate genomen. Het ringen van deze vogeltjes is erg moeilijk en het is mij tot heden ook nog niet gelukt. Misschien geven de hier gefokten wat meer mogelijkheden.

Na ongeveer 20 dagen vliegen ze uit en zijn dan haast nog kleurloos. Frisse lucht en zon zijn noodzakelijk om ze op

kleur te krijgen, terwijl ook caroteenhoudende onkruiden onontbeerlijk zijn.

In een vogelkamer komen ze ook wel tot broeden. Een kennis van mij heeft eens in een buxus verborgen bloempot een nestje gehad. Het is geen gemakkelijke vogel om mee te broeden maar vanwege de geringe aanschafprijs en een paar wenken in de goede richting, de aanhouder wint dan meestal, de moeite van het proberen waard.

SCHOONHEDEN UIT CALIFORNIË

CALIFORNISCHE KUIFKWARTEL

P. C. Paulus

Neen, geen artikeltje over mooie meisjes of missen, maar over de ook in ons land bekende Californische kuifkwartel.

In hun stamland, de naam zegt het al Californië, N-Amerika, komen ze veelvuldig voor in graslanden afgewisseld met struiken en droge plekken zand die ze net als de kippen bij ons, gebruiken om in te baden.

Hun naam daar luidt: California-Quail.

Ze worden daar, net zoals de fazanten bij ons, evenals de Virginische kwartel, veel gefokt en uitgezet voor de jacht.

Uit Amerika hebben ze zelfs de opfokkasten en methoden gehaald voor het opfokken van fazanten voor de jacht omdat men ze in de eerste periode niet groot kon krijgen.

In het wild, zover ze in het wild nog broeden, wordt het nest in de meeste gevallen onder een struik gemaakt en heel spaarzaam gestoffeerd met wat grashalmpjes in een kuiltje in de grond.

Ze worden vanwege de grote aantallen waarmee ze uitgezet worden zelfs gesignaleerd in stadsparken, niet wat wij als park kennen maar die hebben meer het idee van een klein bosje.

Hun voedsel in de vrije natuur bestaat in hoofdzaak uit onkruidzaden en insecten die ze gelijk meepakken.

De jongen zijn nestvliegers en gaan dus als ze droog zijn gelijk met de ouders op stap om te fourageren.

De slaapgelegenheid bevindt zich vrij hoog op een droge plaats, alleen als er jongen zijn blijven ze op de grond.

Bij mij in de vollère die tamelijk dicht begroeid was, heb ik de kwartels die ik had lopen eerst verwijderd voordat ik de Californische er in deed.

Het verdient wel aanbeveling om ze de eerste dagen in het nachthok te houden en ze dan een slaapstok van 3 à 4 cm Ø te geven, welke ze altijd blijven gebruiken.

Zodra de broedtijd is aangebroken zoeken ze meestal een plaatsje onder een lage struik. Meestal komt van het eerste legsel weinig terecht omdat ze nogal schrikachtig zijn in die eerste periode.

Als dit bij u ook zo is verdient het wel aanbeveling om de eieren in de broedmachine te leggen of uit te doen broeden onder een krielkipje. Een zijdehoen is hiervoor het meest geschikt en brengt de kuikens ook voortreffelijk groot.

Indien ze in de broedmachine worden uitgebroed verdient het wel aanbeveling om ze op te fokken op linnen tappen met kalkoenopfokvoer I.

De oudere vogels verstrek ik gemengde zaden bestaande uit gebroken maïs, hennep, haver,

tarwe en pluimveekorrels. Als levend voer meelwormen en liefst ook torren en sprinkhanen etc., ook maden worden gretig geaccepteerd.

Het tweede broed levert over het algemeen wat minder moeilijkheden op omdat ze dan meer storingen verdragen, alleen wordt er geen grondvogel in de buurt van het nest geduld en dus direct verjaagd.

De broedtijd bedraagt 16 dagen wat alleen door de hen wordt gedaan; elk legsel bestaat uit 7-12 stuks.

In de machine duurt het over het algemeen iets korter omdat het proces hier onafgebroken doorgaat.

Lopen de kuikens met de ouders in de vollère dan is het wel noodzakelijk voor levend voer te zorgen, tevens gesneden brandnetels en kalkoenopfok no. I.

De jongen kunnen bij de ouders blijven tot het volgende seizoen.

Hang alleen nooit nestkastjes in de buurt van hun slaapplaats omdat ze bij het opvliegen alles aan het schrikken maken.

De Californische kuikwartel is een schoonheid om te zien en stelt geen eisen inzake verwarming en verlichting. Als ze maar een droge voor de wind beschutte slaapplaats hebben.

DUPHASECT

*een volkomen veilige
spray voor uw vogels!*

De ontwikkeling van beter en veilige producten voor vogels staat niet stil.

Het voorkomen en bestrijden van vogelluis, mijt en andere parasieten is een eerste vereiste om een maximum aan fokresultaten te behalen.

DUPHASECT een betrouwbaar en veilig middel.

Bij normale toepassing onschadelijk voor dieren en materiaal.

DUPHASECT de spray met het toelatingsnr. 5782 N.

Voorkom teleurstellingen in de kweek, maak gebruik van dit nieuwe en veilige product.

DUPHASECT een Philips Duphar product.

Aleenverkoop voor Nederland Witte Molen Meeuwen (N.B.)

witte molen

MIJN KWEK MET ... ROODOORBUULBUUL

Het is reeds zeer veel jaren geleden dat ik mijn eerste roodoorbulbuuls kreeg. Deze vogels, een viertal, hadden gedurende de reis uit India de verzendmand gedeeld met een partij mynah's. Het resultaat was dat zij zowat panklaar in mijn bezit kwamen. Mijn ervaring is, dat, hoewel een goed vererpak tot een goede gezondheid van de vogel veel kan bijdragen een, door andere vogels geplukt individu, spoedig bij goede verzorging weer een normaal verenkleed terugkrijgt. Ook mijn toenmalige bulbuuls knapten al spoedig geheel op. Sinds die tijd heb ik altijd minstens een tweetal in mijn volière gehad. Het merkwaardige was dat er nooit één zich als man ontpopte. Enige malen en jaren achtereen deponeerden een tweetal bulbuuls twee maal drie eieren in een van een nestje voorzien kanariestkastje. Dit kastje had ik omgeven met groen. Het kruipdengroen leent zich bijzonder goed hiervoor en geeft de dieren rust en geborgenheid.

Hoewel beide vogels om beurten vlijtig broedden, kwam er natuurlijk van het legsel niets terecht. In 1970 slaagde ik er in bij een handelaar een gegarandeerde man te krijgen. De handelaar verzekerde mij dat hij het dier had horen zingen. Nu vind ik het begrip zingen maar betrekkelijk. Ik zou liever zeggen dat de man, althans mijn man, een meer uitgebreide, gevarieerder en melodieuzer roep heeft dan de pop. Wat de rest betreft vind ik hem sprekend op de pop lijken. Misschien is de zwarte begrenzing van de borst iets meer uitgesproken. Ik liet deze man dus in mijn volière bij beide poppen. In 1970 gebeurde verder niets. De poppen hadden namelijk al een loos broedsel achter de rug. Ik kon niet constateren of de man nu een bepaalde voorkeur voor een van de beide poppen had. Helaas moest ik wel constateren dat na ongeveer drie maanden een der poppen dood was.

Uiterlijk waren geen tekenen van geweld aanwezig, dus oorzaak onbekend. In begin juni 1971 deponeerde het popje in hetzelfde nestkastje een legsel van drie eitjes. Schijnbaar vond zij het touwnestje ruim voldoende, want zij deed er verder niets aan. De omkleding was als vorengenoemd. De broederij liet pa rustig aan ma over. Daar ik het deel van de volière waarin het nestkastje was, kon afsluiten, heb ik dit dan ook gedaan. Dit voorkomt het zich meester maken van het voer dat voor de opfok van eventuele jongen nodig is, door de andere volièregenoten. Verder voorkomt het eieren pikken en geeft de nodige rust. Na ongeveer dertien dagen zag een jong het levenslicht; de beide andere eieren waren onbevruucht. Nu kwam het probleem van de voeding. Mijn standaardvoeding is universeel. Daar dit voer bijna altijd niet rul genoeg is, kneed ik dit met stroop en honing. Iedere dag doe ik daarbij heel fijn gesneden jong belegen kaas, hard gekookt ei en fijn gesneden paardehart. Ook geef ik nog een met melk aangemaakt mengsel van bambix-almiron en honing. Dit blijft zeker wel een dag of vier-vijf goed, mits bewaard in de koelkast. Als extra levend voer voeg ik maden toe; gelukkig was het visseizoen open. Nu en dan ging ik op sprinkhaanjacht, maar deze diertjes waren nog maar akelig klein. Daar bulbuuls ook vruchteneters zijn werd ook zachte appel, die vooral in de smaak viel, en sinaasappel verstrekt. Het universeelvoer en de maden deed ik in een ouderwets glazen badhuisje, dat ik op de grond plaatste. De maden deden nooit moeite om te ontsnappen, maar trachtten onder te duiken in het universeelvoer. Dit was vooral een voordeel bij het in de avond extra toedienen voor de volgende morgen. Typisch was, dat als ik wat maden of sprinkhanen verstrekte, de vogels dadelijk gingen voeren. Na ongeveer veertien dagen vloog het jong uit, een parmantig kuifje was aanwezig maar het rood totaal afwezig, dus een soort witwang bulbuul. Het diertje gedroeg zich, van een menselijk standpunt bezien, nogal stom. Het was uiterst schuw en erg wild. Ook was het liever lui dan moe, bedelde meer dan zelf te gaan eten. Toen dit jong ongeveer veertien dagen oud was, had de pop voor een tweede broedsel gezorgd. Pa bleef ijverig het jong voeren, ook nog gedurende de broedtijd van het tweede legsel. Ook dit broedsel kwam na dertien dagen uit, helaas wederom maar één jong; een bevrucht en een onbevruucht ei. Na dertien dagen vloog het uit. Het merkwaardige was dat dit jong veel meer met vruchten werd gevoerd, veel beter groeide en zich veel intelligenter gedroeg dan nummer één.

KLEURVORMING EN MUTATIES BIJ DE AGAPORNIDEN EN NEOPHEMA'S

Gele Agapornis Fisheri
Foto: Horst Müller

Algemene Inleiding

De ontwikkeling van de grasparkiet als kweek- en tentoonstellingsvogel is de laatste tien jaar in Nederland stormachtig geweest, ditzelfde zien wij nu met de zebra-vink gebeuren, doch bij de agaporniden en de neophema's treedt deze ontwikkeling nog steeds niet op. Hoewel de kweek van deze vogelsoorten aanmerkelijk is toegenomen, kunnen we van een overweldigende populariteit als tentoonstellingsvogel nog niet spreken. Toch bezitten zowel de agaporniden als de neophema's dezelfde mogelijkheden als de grasparkiet en de zebra-vink. De voornaamste eisen om een vogelsoort tot een populaire tentoonstellingsvogel te maken zijn:

1. Makkelijke kweekbaarheid.
2. Optredende kleurmutaties.

3. Omschreven kleurstandaard en verdere richtlijnen voor de keuring.
4. Daaruit voortvloeiend, afzetmogelijkheden voor het overtollige kweekmateriaal.

Aan de eerste twee hoedanigheden, die ontstaan door natuurlijke omstandigheden en waaraan menselijk ingrijpen niet debet is, voldoen de agaporniden en neophema's in ruim voldoende mate. De derde eis is echter geheel afhankelijk van het inzicht en initiatief van de liefhebber en daaraan heeft tot nu toe wel het een en ander ontbroken. De vierde eis spruit voort uit de succesvolle uitvoering van de derde eis. Bij de zebra-vinken zagen we het opmerkelijke verschijnsel dat deze vogelsoort pas na het opstellen van een kleurstandaard en keureisen, plus het invoeren van een daaraan aangepast keursysteem, als tt-

vogel geheel tot ontwikkeling kwam en voor vol werd aangezien. Voordat het echter zo ver kwam moesten eerst de gehele erfelijke materie en de vederstructuur worden onderzocht, alleen op deze basis konden de kwekers gericht naar een betere kwaliteit streven. De daarna opgerichte speciaalclub zorgde voor een verdere stimulans.

De huidige technische commissie van de N.B.v.V. heeft voor zichzelf een ambitieus werkprogramma uitgestippeld voor de komende jaren, een onderdeel daarvan is de standaardisatie van de agaporniden en de neophema's. Voorafgaand daaraan dienen we allereerst een goed inzicht te krijgen in de kleurvorming en de vererving van de vele mutaties die bij deze soorten al zijn opgetreden.

De bedoeling van deze artikelenreeks is, deze materie geheel te behandelen en de kwekers een goed inzicht te geven wat er verandert in de bevedering van de vogels bij optredende mutaties, deze kennis behoedt ons als t.k. om eisen te stellen waaraan niet voldaan kan worden. We zijn ons bewust dat we met deze materie een geheel onbekend terrein betreden en dat in de loop der jaren, bij verder gevorderde kweek, de nodige correcties toegepast zullen moeten worden, maar dat kan ons niet tegenhouden nu alvast een begin te maken met het onderzoek van deze materie.

Hoewel er reeds diverse artikelen over de vederstructuur zijn gepubliceerd in O.V. lijkt het me toch wenselijk een korte algemene inleiding over deze materie te houden. Uitgebreider zal dit in de te verschijnen standaard behandeld worden.

De kleurvorming in de bevedering van de vogels wordt veroorzaakt door:

1. De in de bevedering aanwezige melaninen (pigmenten).
2. De in de bevedering aanwezige carotenoiden (vetstofkleuren).
3. Kleureffecten veroorzaakt door verstrooiing of interferentie van lichtstralen, dit al of niet gecombineerd met de onder 1 en 2 genoemde oorzaken.

Deze kleurvorming vindt plaats in:

- a - de baarden,
- b - de haakjes.

De totaalkleur van een veerveld is de combinatie van de kleurvorming in de baarden en in de haakjes. De kleur van de schacht speelt bij de vorming van de totaalkleur geen rol. Als voorbeeld van het bovenstaande: de combinatie zwarte baarden met kleurloze haakjes geeft als totaalkleur grijs. (De grijze kleur kan ook op een andere manier worden gevormd).

Een verdere omschrijving van de kleurstoffen zullen we in deze algemene inleiding

achterwege laten.

Wat voor ons belangrijk is, is de ligging van de kleurstof in de veerdelen, iets dat we onder de microscoop kunnen bestuderen.

Het daglicht is opgebouwd uit de kleuren rood-oranje-geel-groen-blauw-indigo en violet. Iedere kleur heeft haar eigen golflengte, rood heeft de langste en violet de kortste golflengte. De infra-rode en ultra-violette stralen laten we buiten beschouwing. De zeven genoemde kleuren noemen we spectrale kleuren. Zuiver spectrale kleuren nemen we in het dagelijks leven niet waar, de kleuren die we waarnemen bestaan uit een hoofdkleur met enkele bijkleuren.

Als het daglicht op een stof valt, selecteert de moleculaire structuur van dit stof a.h.w. de lichtstralen uit het spectrum (de zeven kleuren). Zo zal een stof, die wij als rood waarnemen, uit het daar op vallend daglicht alleen die stralen terugkaatsen waarvan de golflengte overeenkomt met de moleculaire structuur van de stof, de overige lichtstralen uit het spectrum worden door die stof geabsorbeerd. Zo zal een stof, die wij als zwart waarnemen, alle lichtstralen uit het spectrum absorberen en een stof die wij als wit waarnemen, alle lichtstralen uit het spectrum terugkaatsen. Absoluut zwart en absoluut wit

Witte Valkparkiet
Foto: Horst Müller

nemen we in ons dagelijks leven niet waar. De som van de spectrale kleuren (het spectrum) nemen we als kleurloos waar, zodra een deel van die spectrumband wordt geabsorbeerd, geven de overige teruggekaatste stralen de kleur aan. Naast het principe van reflecterend licht kennen we ook het verschijnsel van doorvallend licht. Zo zal een geelfilter alleen de gele lichtstralen doorlaten, de overige worden door de filter tegengehouden.

Tot zover, zeer beknopt een stukje lichttheorie. Ik hoop dat ik de voornaamste punten duidelijk heb gemaakt, zo niet dan verwijs ik u naar de te verschijnen standaard.

De baardbouw

We onderscheiden diverse types baarden, die we hieronder zullen behandelen.

Het algemene type

Het geheel van de baard wordt omsloten door een lichtdoorlatende schors (cortex). In het hart van de baard bevinden zich de medulaire cellen, in het vervolg „kern” genoemd. Deze kern laat geen licht door, maar heeft een spiegelende functie. Tussen de kern en de cortex bevindt zich een kleurloze, lichtdoorlatende zone. De stralengang is als volgt: het invallend daglicht treedt door de cortex en de kleurloze zone en valt op de kern, daar worden de lichtstralen weer teruggekaast, een deel daarvan bereikt weer ons oog. Alle stralen echter, die onder een hoek groter dan de grenshoek (42°) op de cortex vallen, dringen niet door de cortex, maar worden gereflecteerd. Iets dergelijks neemt u waar in een spiegelruit van een etalage. U loopt er naar toe en u ziet beelden in die spiegelruit van mensen die enkele meters voor u uit lopen, aan dezelfde kant van die etalageruit als u. U kijkt dan niet door de ruit, maar u ziet een weerspiegeling van beelden die zich aan dezelfde kant van de ruit bevinden als u. Het zijn nu deze daglichtstralen, die onder een hoek, **groter** dan de grenshoek op de cortex vallen en weerspiegeld worden die ons de veer wit doen lijken, dus niet kleurloos zoals het spectrum in wezen is. Een verstrooiing van het spectrum geeft ons de indruk van wit. De doorvallende stralen, daar zij alle weerkaatst worden door de spiegelende cortex, bereiken als kleurloos licht ons oog weer. Dus wij nemen die veer waar als wit. Een kleur nemen we pas waar als zich in die baard een kleurstof bevindt. Bevindt zich om de kern bijv. roodbruin phaeomelanine, dan wordt een deel van het daaropvallend licht, dus dat deel waarvan de golflengte overeenkomt met de moleculaire bouw van het phaeomelanine, direct teruggekaatst, een ander deel van de stralen wordt

echter door dat melanine geabsorbeerd, weer een ander deel van de stralen slippen tussen de melaninekorrels door en vallen op de kern, die hen als een spiegel terugkaatst. Deze terugkaatsende lichtstralen vallen **weer** door de laag melaninekorrels, die nu als een soort kleurfilter functioneert, alleen de roodbruine lichtstralen (een combinatie van spectrale kleuren) worden doorgelaten en bereiken via de cortex weer ons oog. Wij nemen dan die baard waar als roodbruin. De diepte van het roodbruine zal echter afhangen van de concentratie melaninekorrels om de kern. Is deze concentratie gering, dan zullen vele lichtstralen totaal niet in aanraking komen met deze melaninekorrels, ze vallen rechtstreeks op de spiegelende kern, worden teruggekaatst, slippen door die spaarzame melaninekorrels en bereiken ons oog als kleurloos. De stralen die echter wel op of door de melaninekorrels vallen, bereiken ons oog als roodbruin, maar vermengd met de vele kleurloze lichtstralen zien wij een bleek roodbruin.

Het roodbruin van bijv. de flanktekening van de zebra-vink wordt door dezelfde soort melanine veroorzaakt als bijv. de geelachtige kleur van de zeer bleekbruine japanse meeuw, bij de eerste hebben we een sterke melanine concentratie en bij de laatste een zwakke concentratie.

In plaats dat zich melanine in de baard bevindt, kan zich ook carotenoïde in de baard bevinden. Dat is niet in waarneembare korrelvorm aanwezig maar in uiterst kleine kleurkristallen, deze stof doordrenkt a.h.w. de kleurloze zone van de baard. Maar ook van het carotenoïde kan de concentratie verschillen, zonder echter dat de kleur van de kristallen verschilt. Ook bij het carotenoïde hebben we te maken met directe terugkaatsing en doorvallend licht, dus weer de functie van kleurfilter.

Het pronktype

De kern van deze baard is betrekkelijk klein. Over het algemeen zien we dat in dit type baard geen melanine voorkomt maar uitsluitend carotenoïde, uitzonderingen daargelaten. Vele van de invallende lichtstralen zullen de kern niet bereiken, maar de baard aan de andere kant weer verlaten, deze uittredende lichtstralen worden weer opgevangen in de naastbij liggende baard of in de tussenruimten daartussen. De stralen die wel op de kern vallen worden teruggekaatst en via de met carotenoïde doordrenkte zone, die dus als een kleurfilter fungeert, bereiken ze weer ons oog, hetzij als roodgeel of een mengkleur daarvan.

De baardtoppen van dit type baard zijn meestal niet voorzien van haakjes. Deze

baarden liggen dicht aaneengesloten en geven de bevedering een glad effect.

Het structurele type

Bij de meeste kromsnavel, maar ook bij de vinkachtigen zien we het structurele type baard, welke de blauwstructuur of in combinatie met carotenoïde de groene of purperkleur aan de baard geeft.

De gang van zaken is als volgt: het daglicht valt door de lichtdoorlatende cortex en treedt de bewolkte zone (kastencellen) binnen. In deze lichtdoorlatende bewolkte zone bevinden zich uiterst kleine gaatjes (vacuoles), de diameter daarvan correspondeert met de golflengte van de blauwe lichtstralen. Deze lichtstralen worden door deze kleine vacuoles verstrooid en treden via de cortex weer naar buiten. Alle overige lichtstralen die niet verstrooid worden vallen op de zwarte eumelanine laag die zich om de kern bevindt en worden daardoor geabsorbeerd. Wat wij dan waarnemen zijn de blauwe lichtstralen die de baard haar blauwe kleur geeft. Dit blauw noemen wij een structurele kleur, daar zij niet veroorzaakt wordt door de aanwezigheid van blauw melanine. Wordt de laag melanine om de kern door toedoen van erfelijke factoren gereduceerd, dan zal maar een deel van de overige lichtstralen worden geabsorbeerd, het deel dat niet wordt geabsorbeerd slipt tussen de tussenuitruimten van de melaninekorrels (waarvan immers door de reductiefactoren het aantal zeer is verminderd) en valt op de spiegelende kern, die ze weer terugkaatst, weer slipt een deel van de lichtstralen door de gereduceerde melanine-laag, door de bewolkte zone en door de cortex. Deze teruggekaatste lichtstralen zullen de blauwe kleur van de baard aanzienlijk verbleken.

Bij een totale reductie van het melanine om de kern, zullen alle lichtstralen teruggekaatst worden, gevoegd bij de verstrooide blauwe lichtstralen, treedt het volledige spectrum weer naar buiten, wat wij als kleurloos waarnemen. De gereflecteerde lichtstralen die onder een hoek groter dan de grenshoek door de cortex worden gereflecteerd, doet ons de baard dan als wit waarnemen. Een afwijkende nuance blauw wordt verkregen als zich om de kern inplaats van zwart eumelanine, roodbruin phaeomelanine bevindt, dan worden ten eerste weer de blauwe lichtstralen verstrooid, maar via het roodbruine phaeomelanine worden de roodbruine lichtstralen teruggekaatst, deze combinatie geeft ons purper, wat het geval is bij de borstkleur van de gould-amadine. Zijn de vacuoles kleiner van diameter dan worden lichtstralen met een nog kortere golflengte verstrooid, bijv. de violet lichtstralen.

In combinatie met de carotenoïde kleurstoffen, bijv. indien zich geel carotenoïde in de cortex bevindt, krijgen we groen. De nuance groen is weer afhankelijk van de concentratie geel carotenoïde dat zich in de cortex bevindt en dikwijls ook aan de diepte van de bewolkte zone, zoals bij de grasparkieten.

De functie van de haakjes

De haakjes zijn zeer eenvoudig van bouw, zowel de medulaire cellen als de bewolkte zone ontbreekt.

Inwendig bevindt zich een kleurloze lichtdoorlatende substantie, die wordt omsloten door een verharde, lichtdoorlatende schors (cortex). In deze haakjes kan zich zowel melanine als carotenoïde bevinden. Bevinden zich beide kleurstoffen in de haakjes dan wordt de aanwezigheid van carotenoïde gemaskeerd door de aanwezigheid van het melanine.

Tot zover het inleidende gedeelte, wat ik zeer kort heb gehouden, maar voor velen van u misschien nog veel te lang. Toch is deze inleiding, hoe beperkt dan ook, noodzakelijk wilt u de volgende artikelen met vrucht kunnen volgen. De vederstructuur is a.h.w. de basis waarop de gehele erfelijkheid berust. Met een gedegen kennis van de vederstructuur kunnen we, als we de vederstructuur van de wildvorm van een soort onderzocht hebben, de komende mutaties en kleurvorming voorspellen, wat ik dan ook meermalen zal doen. In het volgende artikel bespreken we eerst de agapornis personata en vervolgens de fisheri en de roseicolli. Afhangende van de aan mij toegezonden veertjes zullen ook de overige agapornissen, neophema's - diverse grote parkieten, behandeld worden. Mijn adres is: W. Beckmann, Terbregse Rechter Rottekade 38, Rotterdam-13.

BIRD SPRAY

*** vanaf nú *
20 gram gratis!**

Bogeno vergrootte de inhoud van haar BIRDSPRAY zonder de prijs te verhogen. Dat is dus eigenlijk prijsverlaging.

Bogeno's BIRDSPRAY is snel en afdoende werkzaam tegen muggen en andere vliegende insecten, bloedluis en vederluis.

Bespuit regelmatig de zitstokken ter voorkoming van bloedluis. BIRDSPRAY is ongevaarlijk voor volwassen vogels.

* verkrijgbaar bij de dierenspecialzaken

VEERLAAN 17-23

ROTTERDAM TEL. (010) 84 00 11*

Het is al ongeveer een jaar geleden dat ik hem op mijn wekelijkse speurtochten ontdekte bij een collega kweker. Het vogeltje was toen ongeveer 6 weken oud en ik meende te zien dat het niet erg goed was opgekomen. Het vertoonde op de vleugels en rug geen regelmatig pigment. Hij zag er wat smoezelig uit en viel daardoor wel op. Ik zag er iets aan wat ik niet helemaal thuis kon brengen. Toen ik ongeveer drie maanden later zijn vogels in de vollère weer eens ging bekijken schrok ik toch wel even. Het smoezelige bruintje was door de rui veranderd in een totaal donkerbruin overgoten kanarie, positief bruin over het gehele lichaam. Het leek wel een bruine non. Er was bijna geen vetstofkleur meer te bespeuren, alleen iets grijzig onder de keel en bij de aansopening. Voor de rest helemaal bruin, als chocolade, van de kop tot de beenveertjes toe. De kleur was minstens 50 procent donkerder dan een goede zilverbruine. Niet helderder, maar veel compacter en donkerder waardoor het een nieuwe verschijning leek. Was dit nu een optimale bruine kanarie? Ik dacht direct aan een nieuwe mutatie. In deze gedachte word ik nog versterkt mede doordat ons bruintje erg onzeker vloog en als het ware voelende met zijn pootjes de zitstok opzocht. Het is bij nagenoeg iedere mutatie vooral in het begin dat er van een afwijking sprake is. Overigens was het diertje verder kerngezond. Hij is gekweekt uit een bruine man maal zilverbruine pop. De zilverbruine pop was de dochter van de bruine man, dus een nauw familieverband. De dochter is in 1970 met 90 punten kampioen geweest op de afdelingstentoonstelling. Het bruintje kwam dus wel van goede huize. Ik las alle literatuur over de bruine kanarie nog eens na en volgens Weijling is de zogenaamde blauwfront

ERVARINGSKRABBELS

BRUIN X ZILVERBRUIN

Zilverbruin

vogel, een zilverbruine met de dubbele blauwfactor en moet deze vogel een blauwachtige borst bezitten. Hoewel ik van mening ben dat ons bruintje de blauwfactor bezit is er volgens mij toch nog wel meer aan de hand, gezien de uitzonderlijke verschijning. Het moet wel een mutatie zijn en dan eindelijk eens een plus mutatie. De tot nog toe verschenen mutaties bij de kanaries zijn alle min mutaties gebleken, dit ook volgens de heer Veerkamp. De bruine werd op onze afdelingstentoonstelling ingezonden en de keurmeesters schreven op het briefje dat het een mutatie was en dat wij er zuinig op moesten zijn en hem maar niet meer zouden moeten exposeren. Aanvankelijk dachten we dat het een popje zou zijn, doch reeds tijdens de tentoonstelling zong hij het hoogste lied. Vele liefhebbers hebben met verbazing het **bruine wonder** bekeken. Nog een wetenschap zou onze hoop ijdel kunnen doen zijn, melanisme. Een verschijnsel dat bijvoorbeeld bij goudvinken nogal eens voorkomt. Deze zijn dan in het eerste jaar geheel zwart om later weer normaal van kleur te worden. Of dit melanisme ook bij ons bruintje het geval is geloof ik niet, daar de enkele staartpennen die hij verloren had, zelfs nog bruiner zijn teruggekomen. Gezien het een man is, zou het kunnen zijn dat zijn vader deze aparte factor reeds latent bezat en deze aan zijn dochter heeft overgedragen. Toen beiden dan ook werden gekoppeld werden deze latente factoren samengevoegd en zodoende zichtbaar gesteld in hun zoon. Als deze hypothese juist is, zou deze factor dan recessief kunnen vererven? Wat zal deze factor (pigmentvermeerdering) als hij vruchtbaar blijkt nog brengen? Niet alleen het bruin zal optimaal worden, doch al onze pigmentkanaries zouden in kleur kunnen verdiepen. Ja, zelfs ons aller droom, de zwarte kanarie, zou hierdoor wel eens werkelijkheid kunnen worden. Ook zouden de nieuwe kleuren, zoals de ino's en anderen, een totaal andere verschijningsvorm kunnen krijgen. We hopen maar dat onze bruine mutant vruchtbaar blijkt te zijn. Tot zo lang en u hoort er nog nader van.

GEZA SEPT

Voorkomt en geneest virusziekten en infecties. Een goedkoop en afdoend middel dat eenvoudig toegepast kan worden: enige druppels aan het drinkwater toevoegen is voldoende.

Populierstraat 121-123
Tel. 070-323930; Den Haag
**W. RUPPE
VAN DER VOORT**

EEN ONSMAKELIJK
PRAATJE OVER EEN
SMAKELIJK VOGELDIET:
DANK ZIJ

VETTE KORREL

GEEN PLAKKERIGE EN
DUNNE MESTHEER.

PRIJS PER KG F. **1,80**

* UW WINKELIER
HEEFT HET.

VETTE KORREL

Import:
Vic van Heeswijk Veghel Sluisstraat 41
Postbus 63 Telefoon (0 4130) 6 40 59

PERSOONLIJKE LENINGEN

en

VOLIERE-VERZEKERINGEN

Vogelvrienden wij adviseren U gaarne, in het verstrekken van Persoonlijke leningen en Brandverzekeringen.

Wij verstrekken P.L.'s, voor elk doel ook voor uitbreiding en verbetering Volières.
Bij ons speciale aandacht voor vogelliefhebbers.
Bij ons geen aanvraag-kosten.
Bij ons geen informatie bij Uw werkgever.
Bij ons snelle en geheel schriftelijke afhandeling.

Alle inlichtingen worden U vrijblijvend verstrekt, door

Assurantie en Hypotheekkantoor

DITERS

Deken Nijkampstraat 13 - Uift
Tel. 08356 - 1906 Lid N.B.v.V.

BEAVITA

aktiveert de vorming van een gezonde verdertooi, de conditie wordt gunstig beïnvloed door de katalytische werking van het vitamine B-compl.

beaphar
RAALTE HOLLAND

te KWALITEIT VOGELVOEDERS		
zangzaad	24,75	per 25 kg
tropisch zaad	19,75	per 25 kg
parkietenzaad	18,75	per 25 kg
krachtvoer	2,10	per kg
universeel	2,25	per kg

Tevens Vogels-Bonodigdheden en alle soorten voeders. Orders boven / 100,00 franco door geheel Nederland.

„DE GORKUMSE MOLEN“
Westwagenstr. 65-67, Gorinchem.
Tel. 01830 - 2 37 15

Filiaal:
Warmond, Padouxlaan 1. Tel. 01711 - 33 61
Sliedrecht, Rembrandtlaan 3. Tel. 01840 - 43 47
Alphen a.d. Rijn, Tolstraat 66

BONDSPRIJZEN

1972/1973

(Speciaal ter attentie van afdelingsbesturen)
De voor uw afdeling bestemde bondsprijzen, i.c. het bondskruis en de bondsmedailles, zullen worden toegezonden na ontvangst van het ingevulde en ondertekende verzekeringsformulier.

Wilt u tijdig de prijzen in uw bezit hebben, dan doet u er goed aan na de sluiting van de inschrijving van uw tentoonstelling, onmiddellijk het verzekeringsformulier aan het bondsbureau te zenden.

Afdelingstentoonstellingen.

Elke afdeling ontvangt voor zijn afdelingstentoonstelling één bondskruis en voor elke zestig vogels een bondsmedaille. Het bondskruis dient te worden toegekend aan de hoogst gewaardeerde vogel eigen kweek laatste broedjaar. Wat onder eigen kweek en laatste broedjaar wordt begrepen kunt u vinden in het vraagprogramma. Let op, want hierin zijn enkele wijzigingen aangebracht. Zo zullen bijvoorbeeld grote parkieten, agaporniden en een aantal tropische vogels die in 1971 zijn gekweekt ook dit seizoen nog als eigen kweek laatste broedjaar worden beschouwd. Als eigen kweek geldt ook open klas wildzang, een aantal grote parkieten c.q. papegaaien en de tropische vogels genoemd in hoofdgroep 13 en 14.

Nogmaals, raadpleeg het vraagprogramma.

Bepaal vooraf in uw afdelingsvergadering voor welke groep van vogels dit seizoen het bondskruis beschikbaar wordt gesteld. U weet dat het vaak moeilijk uitkomt om uit die grote groep van vogelsoorten slechts één zogenaamde generaal kampioen te bepalen. Wanneer op uw afdelingstentoonstelling alle soorten vogels aanwezig zijn, is het verstandig om deze te formeren in drie groepen, te weten: 1 zangkanaries, 2 kleur-vorm en postuurkanaries en 3 alle overige soorten. Deze

vogels worden gekeurd door drie groepen van keurmeesters en onderling per groep is het dan gemakkelijker de hoogst gewaardeerde vogel aan te wijzen. Stel een en ander wel vooraf vast zodat elke inzender het kan weten. De bondsmedailles moeten eveneens worden toegekend aan eigen kweek vogels laatste broedjaar. Raadpleeg ook uw groene boekje op pagina 16 en verder.

Regionale-, nationale- en internationale tentoonstellingen.

Ten aanzien van bovengenoemde wedstrijden gelden dezelfde bepalingen als voor de afdelingstentoonstellingen, met dien verstande dat het bondskruis **moet** worden toegekend aan een lid van de **eigen afdeling**, terwijl de bondsmedailles dienen te worden verdeeld over de gehele wedstrijd en lid of geen lid van de organiserende afdeling, elke inzender moet daarvoor in aanmerking kunnen komen.

Distriktswedstrijden.

Voor de distriktswedstrijden wordt **per hoofdgroep** een bondskruis beschikbaar gesteld. Indien in een of meer hoofdgroepen ook stammen worden gevraagd en deze stammen dingen **niet** mee naar de prijzen voor de enkelingen, wordt daarvoor een extra bondskruis verstrekt.

Om voor een bondskruis in aanmerking te komen dient de vogel minstens 88 punten te hebben behaald, harzers 85 en waterslagers 105; stammen resp. 352, 340 of 420 punten, inclusief eenheidspunten.

Per groep wordt een bondsmedaille beschikbaar gesteld behoudens voor die groep waarin het bondskruis valt. Voor bondsmedailles is **geen** minimum aantal punten vereist.

De distriktswedstrijden geschieden onder supervisie van het distriktsbestuur en de distriktsvoorzitters zijn mede belast met de juiste toekenning van de bondsprijzen.

404

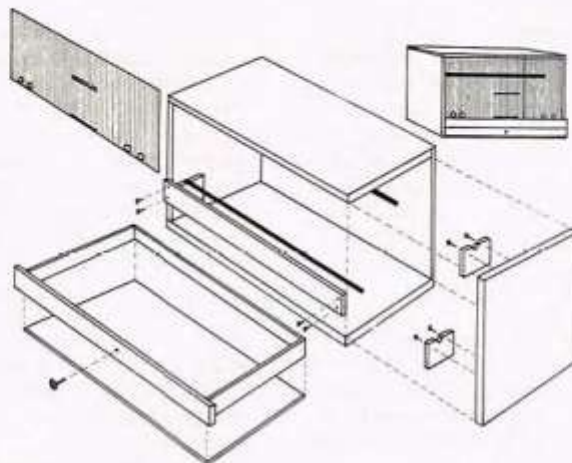
INSECTICIDE doodt insecten
ONSCHADELIJK / GIFVRIJ

Over tentoonstellingen gesproken

Weet U, wat een vogeltentoonstelling inhoudt;
hoe je moet kijken om er iets te leren;
dat aan zo'n tentoonstelling een keuring voorafgaat;
waar een keurmeester op let;
hoe er gekeurd wordt;
hòe de vogels getraind kunnen worden;
dat ze ook gesoigneerd kunnen worden;
dat het zelf maken van TT-kooien niet zo moeilijk is??????

Op deze en vele andere vragen vindt u in het boekje „De Volière”, geschreven door C. E. van Berkel, een antwoord.

Met de tentoonstellingen belanden we ook in het najaar. Deze tijd is bij uitstek geschikt om uw volière een goede beurt te geven, eventueel te verbouwen, beplanting vernieuwen, broedkooien bouwen, de kweekruimte herindelen, kortom er is van alles te doen. Gelukkig is er een boekje dat u helemaal wegwijs maakt in deze materie; geschreven door een volbloed vogelliefhebber die tevens praktijkman is. Van Berkel heeft het vermogen om u op een prettige manier in te leiden in het houden van vogels; hij geeft alle technische details voor de volière en laat o.a. ook de voorschriften zien waaraan TT-kooien moeten voldoen. Een betere gids kunt u zich niet wensen.

Deze en nog ruim 50 andere tekeningen verduidelijken de tekst, terwijl tevens nog een aantal zwart-wit en kleurenfoto's zijn opgenomen.

Als u dit boek met bijna 200 pagina's boordevol informatie nog niet bezit, raden wij u aan het beslist te kopen.

C. E. van Berkel, DE VOLIÈRE, geb. f 16,50, per post f 18,00.

U kunt bestellen op de volgende wijze. Per giro: U vult de gewenste titels en het totaalbedrag in op een giroformulier aan postrekeningnummer 9727 ten name van KOENS algemene boekhandel, Bankastraat 10, Den Haag 2011. Per brief(k kaart): zonder postzegel te zenden aan KOENS algemene boekhandel, Antwoordernummer 1085 te Den Haag; u ontvangt dan de gevraagde titels met een acceptgiro ter inzage. Plaatjes kunnen niet teruggenomen worden.

FRAUDE

In elk TT seizoen gebeurt het wel een enkele maal dat een keurmeester geconfronteerd wordt met een fraudegeval. Wat verstaan we nu onder FRAUDE.

Wel, het uitwendig kleuren of bijkleuren van vogels. Vorig seizoen waren dit niet minder dan 6 gevallen. Niet veel zegt u? Toch nog 6 te veel. Het moet uit den boze zijn dat inzenders van tentoonstellingen de „zwakke plekken“, wat kleur betreft, camoufleren met de een of andere kleurstof. Nadien hoor je dan dat zoiets geheel „per ongeluk“ is gegaan. Toevallig was net de kooi zwart geverfd en is de vogel „zonder erg“ met die nog natte verf in aanraking gekomen. Wel toevallig overigens dat het altijd juist die kleur verf is die bij de vogel past. We hebben nog nooit een groene kanarie, die zwarte poten moet hebben, gezien welke rode verfpuntjes aan de pootjes of dat ene nageltje had. Zo zal ook een rode kanarie nog nooit zijn aangetroffen die bewerkt was met gele of bruine poeder o.i.d.

Enfin, u begrijpt het wel, die „toevalligheid“ of dat „per ongeluk“ moet meestal echt wel met een korreltje zout worden genomen.

Er is vanzelfsprekend niets op tegen dat een TT vogel gesoigneerd wordt. Nageltjes bijknippen, ruiptjes openknippen, snavel en pootjes met wat babyolie bewerken, keelstippen bijwerken etc. **INDIEN ER ECHTER UITWENDIG WORDT GEKLEURD OF BIJGEKLEURD ZIT MEN GOED FOUT.** Artikel 18 van ons reglement voor de tentoonstellingen verbiedt dit uitdrukkelijk. Laat u dus beslist niet verleiden en geef u nooit over aan een dergelijke onreglementaire maar ook **ONSPORTIEVE** handeling.

In de vorenbedoelde 6 gevallen heeft het bondsbestuur op advies van de technische commissie **MET RECHT** besloten de houders van de kweeknummers SH09, KE54, MH12, CX96, DR41 en AL01 voor **DRIE JAAR** uit te sluiten van deelname aan door de bond goedgekeurde wedstrijden.

Wij wensen u allen een in alle opzichten **SPORTIEF EN EERLIJK** tentoonstellingsseizoen.

STAMMEN

Vogels waarvan het geslachtsonderscheid, door tekening of kleur, uiterlijk waarneembaar is, mogen uitsluitend per geslacht in één stam worden ingezonden.
M.a.w. alleen 4 mannen of 4 poppen!

Groep 59

Klasse 221 Halsband-, Pruimkop, Baard- en Catharinaparkiet, alle overige soorten parkieten

222 Alle soorten Papegaaien, en Dwergpapegaaien, Amazones.

223 Alle soorten Lori's

HOOFDGROEP 16 Tropische Duiven

a.) stammen 4 vogels E.K. 1972

b.) 1 vogel E.K. 1972

c.) stammen 4 vogels E.K. 1971

d.) 1 vogel E.K. 1971

Groep 60

Klasse 224 Alle soorten tropische duiven o.a. (Diamant-, Zebra-, Zwartmasker- en Senegalduif)

HOOFDGROEP 17 Kwartels

a.) stammen 4 vogels E.K. 1972

b.) 1 vogel E.K. 1972

c.) stammen 4 vogels E.K. 1971

d.) 1 vogel E.K. 1971

Groep 61

Klasse 225 Alle soorten kwartels o.a. (Chin. dwerg-, Calf.kuif-, Coromandel- en Harlekijnkwartel).

VOEDERS VOOR

ALLE VOGELS

**V.V.R.
VOGEL-
VOEDERFABRIEK**

**RIJSWIJK-Z.H.
KONINGINNELAAN 106
TEL. 070-98 34 02**

**ORNIVIT
VOOR ZANG
EN VEDERPRACHT**

ORNIVIT

WIBETWIST HET BESTE VOOR DE VOGEL!

UI PROBLEMEN OPGELOST!

IET TE EVENAREN KWALITEIT!

EDERE VOGEL EET HET GRAAG!

ITAMINEN MINERALEN JUIST VERDEELD!

N IEDERE KOOI OF VOLIERE!

EVREDEN VOGELS KRIJGEN ORNIVIT!

EEN DUBRIRO PRODUCT!

POSTBUS 1178 ROTTERDAM

Uw adres voor: Div. Motor-Vlaktbroedmachines, Onderdelen en Elstein donker-stralers, van 60 tot 250 Watt. Een nieuw model Vlaktbroedmachine: 1972, autom. modernst-economis 70 eier, broedklaar met garantie geleverd. Maar voor f 105,- incl. B.T.W. Folders met afbeeldingen en prijzen gratis.

A. M. KOKKE

Bredeweg 30 — Groesbeek — Telefoon 08891 - 1632

AUSTRALISCHE PARKIETEN

Verzorging en kweek in Europa. Dr. H. D. Groen. Tweede, herziene en vergrote uitgave. Privé editie. Niet in de boekhandel. Verzending geschiedt franco na overmaking van f 31,50 per postwissel of giro aan: Dr. H. D. Groen, Jachtlaan 9, Haren Gr. Giro 833045.

RATTEN- OF KATTENPLAAG? Onze doorloopvangkool vangt ze feilloos, f 35,-, 3 stuks franco. **RATTENKLEMMEN** 5 stuks f 45,- franco. Bel direct!

DIVOZA vangkoolen- en nettenfabriek. Bosweg 18-19 - Leek (Gr.) - Telefoon 05945 - 21 45. Voor alles wat vangt.

SCHAKELKLOKKEN EN VERWARMING - Vrijblijvend

toezending documentatie: NATURA - HAARLEM - Postbus 1548 Haarlem Telefoon (023) 375888, 66k 's avonds.

Laat nu Uw vogels prijzen verdienen.

Zend nu Uw vogels in op de NAT. T.T. te Steenberg N.Br. 23 t/m 26 nov. in Hotel de Kruispoort. ± f 2500,- aan prijzen. Inschrijfform, verkrijgbaar bij J. Smout, Gladoolstr. 13, Steenberg. Inlichtingen tel. 01670-3138.

Vogelhandel REIN v. d. VEEN

GOOR

Turquosine parkiet	75,- p.p.
Roodrug parkiet	50,- p.p.
Valkparkiet	35,- p.p.
Grasparkiet	8,- p.p.
Albinoparkieten	10,- p.p.
Lutinoparkieten	10,- p.p.
Deensbonteparkieten	10,- p.p.
Agapornis roseicollis	40,- p.p.
Grijze roodstaart papegaai	175,- p.st.
Amazone papegaai	155,- p.st.
Chinese dwergkwartels	10,- p.p.
Idem, zilver	20,- p.p.
Idem, isabel	20,- p.p.
Diamantduifjes	20,- p.p.
Dwergduifjes	30,- p.p.
Zwartmaskerduifjes	20,- p.p.
Zebravinken grijs	7,- p.p.
Zebravinken isabel	7,- p.p.
Zebravinken wit	8,- p.p.
Zebravinken masker	11,- p.p.
Zebravinken zilvertvleugel	11,- p.p.
Driekleurnonnen	6,50 p.p.
Witkopnonnen	7,50 p.p.
Zwartkopnonnen	7,50 p.p.
Muskaatvinken	6,- p.p.
Loodbekjes	4,50 p.p.
Rijstvogels	9,- p.p.
Tijgervinken	7,- p.p.
Japanse meeuwtjes	7,- p.p.
Napoleons	4,50 p.p.
Edelzangers	9,- p.p.
Indische Nonpareil	20,- p.p.
Diamantvinken	50,- p.p.
Muskaatvinken	8,- p.p.
Roodkop Gould amadine	65,- p.p.
Driekleur pap. amadine	52,50 p.p.
Spitsstaart amd.	35,- p.p.
Ceres amd.	35,- p.p.

Ag. Fisherie	50,- p.p.
Ag. Personata	55,- p.p.
Rode druppelastrilden	65,- p.p.
Purpergranaatastrilden	70,- p.p.
Parelhalsband amadinen	37,50 p.p.
Blauwfazantjes	7,- p.p.
Ekstertjes	6,- p.p.
Loodbekjes	5,- p.p.
Dom. Kardinalen	17,50 p.st.
Bandvinken	6,- p.p.
St. Helenafazantjes	15,- p.p.
Zwartmaskerduifjes	20,- p.p.
Goudmussen	6,- p.p.
Sperling dwergpap.	35,- p.p.
Tovi porhieli	35,- p.p.
Blauw gele ara	300,- p. st.
Rood gele ara	300,- p. st.
Sprekende papagaaien	175,- p. st.
Pracht Rosella's	160,- p.p.
Verg boomkwartels	45,- p.p.
Staalvinken	6,50 p.p.
Dottergele wevers	9,- p.p.
Oranje wevers	9,- p.p.
Dwerg masker wevers	9,- p.p.
Dominikaan wida's	15,- p.p.
Paradijs wide	20,- p.p.
1-1 Napoleon	
1-1 Goubulke	
1-1 Ekstertje	
1-1 Jap. meeuwtje	
1-1 Staalvink	

samen 25,-

's Maandags de gehele dag gesloten.
's Zondags van 9 tot 2 uur geopend.
Verzending onder rembours verp. f 1,50.
Onder minimumorders 20,-
VRACHT REKENING KOPER

GROTESTRAAT 69
TEL. (05470) 2623

„ANIMALI” INTERNATIONAAL VOGEL- EN APENPARK

POSTBUS 291 - ROOSTENLAAN 303 - TELEFOON 040-113738 - EINDHOVEN

**STEEDS VOORRADIG EEN RUIME COLLECTIE
TROPISCHE EN ANDERE PARKVOGELS.**

Vraagt onze uitgebreide nieuwe prijslijst.

Vogelliefhebbers bezoekt ons park! — Verkoop ook gedurende het weekeinde.

KENT U DE JUISTE VERHOUDINGEN?

De waarde van uw liefhebberij wordt gemeten naar de resultaten. Voornamelijk is de huisvesting en verzorging, daarbij een goede voeding.

DAT ZIJN DE EERSTE STAPPEN NAAR SUCCES.

Dan wordt het letten op de verhoudingen, de karakteristieken van de vogel.

WITTE MOLEN speciaalvoerders voor kanaries, tropische vogels, parkietachtigen en wildzang.

IN DE JUISTE VERHOUDINGEN
SAMENGESTELD!

Van nu af Witte Molen
zaadmengelingen met
ALLES-ER-IN.
VOER MET EEN EIGEN
KARAKTER!

witte molen